

کنگرهٔ ملی
نقش‌چشم‌پیدایش و گسترش علوم اسلامی
تحت اشراف حضرت آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی (مدت یکم)

منشورات کنگره (۱)

منشور علمی

کنگرهٔ بین‌المللی نقش شیعه
در پیدایش و گسترش علوم اسلامی
(اهداف، فروع، ساختار و موضوعات)

(دو پاره)

دبیرخانهٔ کنگره

عنوان و نام پدیدآور: منشور علمی کنگره بین المللی نقش شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی (اهداف، قلمرو، ساختار و موضوعات/ تهیه کننده دبیرخانه کنگره بین المللی نقش شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی
مشخصات نشر: قم: انتشارات امام علی بن ابی طالب علیه السلام، ۱۳۹۵.
مشخصان ظاهری: ۸۲ص: مصور (رنگی)، نمودار
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۳-۲۵۶-۱
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: این اثر نمای کلی از خطوط اساسی، ساختار و دور نمای از برون دادها و فعالیت‌های اولیه کنگره بین المللی نقش شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی را ارائه می‌دهد
موضوع: شیعه و علوم
موضوع: اسلام و علوم
موضوع: دانش و دانش اندوزی - تاثیر شیعه
شناسه افزوده: کنگره بین المللی نقش شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی. دبیرخانه
رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ / م۸ / BP ۲۳۲
رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۴۸۵
شماره کتابشناسی: ۹۵۲۴۸۷۶

منشور علمی کنگره بین المللی نقش شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی

تهیه کننده: دبیرخانه کنگره

تاریخ نشر: فروردین ۱۳۹۶

نوبت چاپ: دوم

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

انتشارات: امام علی ابن ابیطالب علیه السلام

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۳-۲۵۶-۱

قم - ابتدای خیابان شهداء - کوی آمار (۲۲) - پلاک ۱۵

تلفن: ۳۷۷۳۲۴۷۸ - ۳۷۸۴۰۰۹۹

www.imamalipub.ir

مرکز پخش: قم - جمکران - ابتدای بلوار انتظار - مجتمع علمی دارالولایه - ساختمان دارالاعلام -

طبقه اول - نمابر ۰۲۵۳۷۲۵۵۸۶۹

سایت: www.shia-congress.com - ایمیل: info@shia-congress.com

فهرست مطالب

۵.....	رهنمودهای مشرف عالی کنگره
۷.....	سخن دبیر کنگره

فصل اول: معرفی کنگره

۱۰.....	۱. اهداف کنگره
۱۰.....	۲. سیاست‌ها و راهبردها
۱۱.....	۳. محورهای کنگره
۱۱.....	۴. قلمرو علوم در کنگره
۱۲.....	۵. قلمرو منطقه‌ای کنگره
۱۲.....	۶. ساختار کنگره
۱۳.....	۷. شورای سیاست‌گذاری کنگره
۱۵.....	۸. شورای علمی کنگره
۱۶.....	۹. شورای راهبردی
۱۶.....	۱۰. معاونت علمی کنگره
۱۷.....	۱۱. معاونت اجرایی کنگره
۱۷.....	۱۲. معاونت بین‌الملل کنگره
۱۷.....	۱۳. مراکز علمی همکار
۱۹.....	۱۴. کمیته‌های تخصصی کنگره
۱۹.....	۱. ۱۴- کمیته قرآن
۲۰.....	۲. ۱۴- کمیته علوم حدیث
۲۱.....	۳. ۱۴- کمیته فقه و اصول فقه
۲۲.....	۴. ۱۴- کمیته کلام
۲۳.....	۵. ۱۴- کمیته علوم عقلی
۲۴.....	۶. ۱۴- کمیته اخلاق، تربیت و عرفان
۲۵.....	۷. ۱۴- کمیته علوم انسانی
۲۶.....	۸. ۱۴- کمیته علوم ادبی
۲۷.....	۹. ۱۴- کمیته تاریخ، تمدن و جغرافیا
۲۸.....	۱۰. ۱۴- کمیته علوم طبیعی

۲۹	..... ۱۱- کمیته مستشرقان
۳۰	..... ۱۲- کمیته مطالعات منطقه‌ای
۳۲	..... ۱۳- کمیته احیای آثار
۳۳	..... ۱۴- کمیته بانوان:

فصل دوم: محورها و ریزموضوعات فراخوان کنگره

۳۶	..... اول: محورهای عام
۳۸	..... دوم: محورهای خاص
۳۸	..... ۱. قرآن
۴۱	..... ۲. حدیث
۴۲	..... ۳. فقه و اصول
۴۳	..... ۴. کلام اسلامی
۴۵	..... ۵. تاریخ، تمدن و جغرافیا
۴۶	..... ۶. علوم عقلی
۴۸	..... ۷. اخلاق، تربیت و عرفان
۵۰	..... ۸. علوم طبیعی
۵۳	..... ۹. علوم ادبی
۵۶	..... ۱۰. مستشرقان
۶۰	..... ۱۱. علوم انسانی
۶۳	..... ۱۲. مطالعات منطقه‌ای
۷۳	..... ۱۳. احیای آثار
۷۴	..... ۱۴. کمیته بانوان
۷۹	..... شیوه‌نامه‌های نگارش مقالات و کتب
۷۹	..... الف: شیوه‌نامه‌ک شکلی مقاله‌های کنگره بین‌المللی نقش شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی
	..... ب: شیوه‌نامه‌ک محتوایی مقاله‌ها و کتاب‌های کنگره بین‌المللی نقش شیعه در پیدایش و گسترش
۸۱	..... علوم اسلامی

فصل سوم: فعالیت‌ها و برونداد کنگره

۸۴	..... الف: آثار مکتوب و مجازی
۸۵	..... ب: پیش‌نشست‌های کنگره

فصل چهارم: اطلاعات جانبی

۹۰	..... ۱. پایگاه چهارزبانه کنگره و شیوه ثبت و پیگیری مقالات
۹۴	..... ۲. نشانی کنگره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رهنمودهای مشرف عالی کنگره

مرجع تقلید شیعیان حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (دامت برکاته)

ایشان در جلسه شورای سیاست گذاری کنگره در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۰۹ فرمودند:^۱

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على خير خلقه محمد و على آله الطيبين الطاهرين المعصومين لاسيما بقية الله المنتظر ارواحنا فداه و لاحول و لا قوة الا بالله العلي العظيم.

هدف از تشکیل این جلسه این بوده که درباره کنگره نقش شیعه در گسترش علوم صحبت کنیم.

انگیزه ما چه بوده که رفتیم سراغ این مطلب؟ دیدیم که شیعه ستیزی به حد اعلا رسیده و گفتیم عملاً ثابت کنیم که خدماتی که ما به پیشرفت علوم اسلامی کردیم از دیگران بیشتر است و مدارک خوبی برای این قضیه در دست داریم و این ها تا به حال کمتر ارائه شده است. درباره نقش ائمه شیعه در پیدایش علوم اسلامی بعضی (مرحوم صدر) کتاب نوشته اند که به عنوان پیدایش بوده، نه گسترش.

اصولاً کارهای پراکنده ای در این مورد شده و گفتیم کار منسجمی کنیم که آخر

۱. مطالب ایشان در این جلسه خلاصه شده است.

عاقبت بتوانیم ۱۰ یا ۲۰ جلد تألیف داشته باشیم و به زبان‌های دیگر ترجمه کنیم تا موقعیت شیعه در عالم اسلام روشن بشود که چقدر خدمت کرده است، ولی این‌ها پراکنده است و وقتی جمع‌آوری شود بسیار قابل ملاحظه خواهد شد و ما علوم را سه بخش کردیم: یک، علوم اسلامی (فقه و اصول و تفسیر و عقائد و فلسفه اسلامی و عرفان اسلامی و رجال و ...)؛ بخش دوم، دیگر علوم وابسته (ادبیات و نقش شیعه در ادبیات و لغت و امثال اینها) و بخش سوم، علوم غیراسلامی را مطرح کردیم (مثلاً فعالیت‌هایی که در زمینه‌های طبی و فلکی و ریاضی بوده است).

البته نقش ائمه در این زمینه پررنگ خواهد بود، ولی چنان نمی‌کنیم که نقش علمای شیعه تحت الشعاع واقع شود (البته باید) مقالاتی را که اشاره شد سفارش بدهیم و فراخوان مقاله کنیم و از مجموع این‌ها بتوانیم کاری انجام بدهیم.

نکته دیگر، بین‌المللی بودن است که ما از علمای اهل سنت غیرمتعصب که نظر دارند و می‌توانند مقاله بدهند و سخنرانی کنند دعوت می‌کنیم و مستشرقین معتدلی هم هستند که از نظرات آن‌ها هم می‌شود استفاده کرد و از آن‌ها هم دعوت می‌کنیم و از مجموعه آن‌ها یک مجموعه منسجمی به وجود می‌آید.

امیدوارم بتوانیم کار تازه‌ای در این زمینه انجام بدهیم و محصول خوبی را به یادگار بگذاریم و از خدمات علمای شیعه به اسلام بگوییم.

آقای دکتر رضایی به‌عنوان دبیر انتخاب شدند و دیگر افرادی هم در قسمت‌های دیگر هستند. ما مرکزی کنار جمکران ساخته‌ایم و فلسفه‌اش این بود که عبادت همراه با معرفت باشد. اسم آن شیعه‌شناسی بود و چون کارهایش گسترش پیدا کرده و چندین پژوهشگاه مشغول فعالیت است اسمش را گذاشتیم "دارالولایه" و این برنامه (کنگره) در آن‌جا خواهد بود و یک میراثی برای شیعه است و می‌تواند اثرگذار باشد و این بحث در آینده هم می‌تواند ادامه داشته باشد. ما تصور می‌کنیم این کنگره آینده خوبی داشته باشد.

سخن دبیر کنگره

حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمدعلی رضایی اصفهانی

سرچشمه علوم اسلامی، پیامبر ﷺ و اهل بیت علیهم السلام بودند. آنگاه شیعیان از زمان پیامبر ﷺ به عنوان پیروان امیرالمؤمنین علی علیه السلام شناخته شدند. آنان که پیروان امامان اهل بیت علیهم السلام بودند در این مسیر دانشمندان و آثار زیادی در حوزه‌های علوم اسلامی به جهان تقدیم کردند که در پیدایش و گسترش علوم اسلامی نقش آفرینی نمودند. در طول تاریخ شیعه برخی عالمان بزرگ شیعه تلاش کردند که این شخصیت‌ها و آثار را به جهانیان معرفی کنند، از این رو کتاب‌های مهمی مانند تأسیس الشیعه، الذریعه، اعیان الشیعه و ... شکل گرفت. در عصر حاضر نیز مرجع عالی قدر جهان شیعه، حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی ^(دامت برکاته) تصمیم گرفته‌اند که با برپایی "کنگره بین‌المللی نقش شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی" این امر مهم را سامانی جدید دهند و آثاری کامل‌تر و نوآمد در این زمینه به جهانیان عرضه کنند.

این نوشتار تحت عنوان "منشور" بر آن است که نمایی کلی از خطوط اساسی کنگره (اهداف، سیاست‌ها و ...) و نیز ساختار کنگره (شوراها، کمیته‌ها و ...)، شخصیت‌ها و مراکز همکار ارائه کند.

در ضمن، دورنمای بروندهای کنگره همراه با گزارشی کوتاه از فعالیت‌های اولیه را ارائه می‌کند.

همچنین محورها و ریزموضوعات علوم اسلامی مرتبط با اهداف کنگره را معرفی می کند تا نویسندگان مقالات بتوانند از آنها بهره ببرند. البته این نوشتار گام اول و نیازمند تکمیل است که با پیشنهادات شما کامل تر خواهد شد.

از همه اساتید حوزه و دانشگاه و طلاب و دانشجویان فرهیخته انتظار می رود که با ارسال مقالات برای این کنگره گامی در جهت خدمت به اسلام بردارند.

امید است خدای متعال این خدمت اسلامی را از همگان بپذیرد و مورد عنایت حضرت بقية الله الاعظم عجل الله فرجه قرار گیرد.

والحمد لله رب العالمين

محمد علی رضایی اصفهانی

دبیر کنگره

قم - ۱۳۹۵ / ۱۱ / ۱۹ ش

سخت‌گیران
فقرت‌ها در پیدایش و تشریح ما و ما

فصل اول

معرفی کنگره

۱. اهداف کنگره

- ۱- اثبات مرجعیت علمی اهل بیت علیهم السلام در جهان اسلام
- ۲- تبیین نقش اهل بیت علیهم السلام و پیروان آنها در پیدایش و گسترش علوم
- ۳- تبیین نقش دانشمندان شیعه در پیدایش و گسترش علوم
- ۴- تبیین نقش علمای شیعه در شکوفایی تمدن اسلامی

۲. سیاست‌ها و راهبردها

- ۱- توجه خاص به تبیین نقش ائمه اطهار علیهم السلام و علمای شیعه در موضوع کنگره
- ۲- توجه به بُعد بین‌المللی کنگره و حفظ شئون مرجعیت شیعه
- ۳- تأکید بر گفتمان‌سازی در حوزه‌ها و دانشگاه‌ها و مجلات برای نهادینه کردن اندیشه کنگره
- ۴- شرکت دادن علمای مذاهب اسلامی داخل و خارج و حتی مستشرقان مثبت‌نگر در کنگره
- ۵- قلمرو کنگره: علوم رشدیافته در جهان اسلام و توجه ویژه به علوم اسلامی (فقه، اصول، تفسیر، علوم حدیث و ...)
- ۶- تأکید بر تولید مجموعه آثار علمی فاخر که زمینه‌ساز راه‌اندازی رشته‌های حوزوی و دانشگاهی در این زمینه شود.
- ۷- تأکید بر تخصصی شدن کنگره با تشکیل کمیته‌های علمی
- ۸- جلب حداکثری مقالات با فراخوان و اعطای جوایز و پیش‌نشست‌ها و ... همراه با تأکید بر مقالات سفارشی
- ۹- سهم‌بندی علوم در کنگره، درمورد علوم اسلامی ۷۰٪ و علوم انسانی ۲۰٪ و علوم طبیعی ۱۰٪ می‌باشد.
- ۱۰- تأکید بر تقریب مذاهب اسلامی

۳. محورهای کنگره

الف: اهل بیت علیهم السلام

- ۱- مرجعیت علمی اهل بیت علیهم السلام
- ۲- نقش اهل بیت علیهم السلام در پیدایش و گسترش علوم

ب: شیعه

- ۱- نقش دانشمندان شیعه در پیدایش علوم
- ۲- نقش دانشمندان شیعه در گسترش علوم
- ۳- نقش دانشمندان شیعه در شکوفایی تمدن اسلامی
- ۴- تعامل علمی دانشمندان شیعه با مذاهب اسلامی و ادیان

ج: نقد و احیای آثار

- ۱- احیای آثار در مورد نقش اهل بیت علیهم السلام و شیعه در علوم
- ۲- نقد آثار مستشرقان در مورد نقش شیعه در علوم
- ۳- نقد آثار مورخان مسلمان در مورد نقش شیعه در علوم

۴. قلمرو علوم در کنگره

- ۱- حوزه قرآن (تفسیر - علوم قرآن - ترجمه و ...)
- ۲- حوزه حدیث (رجال - درایه - فقه الحدیث و ...)
- ۳- فقه و اصول
- ۴- کلام
- ۵- علوم ادبی (لغت - نحو - صرف و ...)
- ۶- علوم عقلی (منطق - فلسفه و ...)
- ۷- اخلاق - تربیت و عرفان
- ۸- تاریخ و جغرافیا
- ۹- علوم انسانی دیگر (سیاست - مدیریت - و ...)
- ۱۰- علوم طبیعی (نجوم - طب و ...)

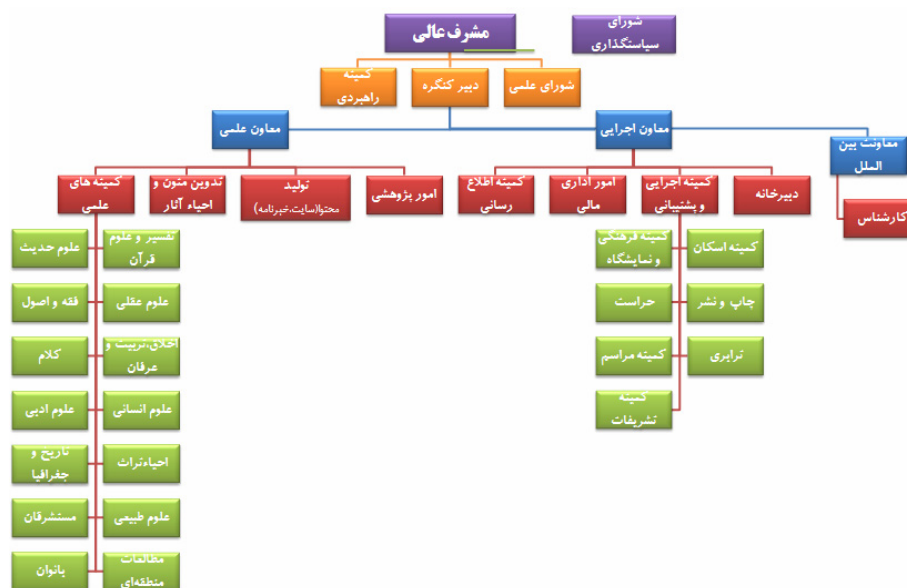
۵. قلمرو منطقه‌ای کنگره

بررسی نقش شیعه در علوم در هر یک از مناطق و کشورهای جهان همچون:

- ۱- شبه جزیره عربستان
- ۲- عراق
- ۳- ایران
- ۴- شبه قاره هند
- ۵- ماوراءالنهر و آسیای میانه
- ۶- شامات (سوریه، لبنان و ...)
- ۷- آفریقا
- ۸- آسیای جنوب شرقی (اندونزی و ...)
- ۹- بالکان
- ۱۰- و ...

۶. ساختار کنگره

- ۱- مشرف عالی (حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی - (دامت برکاته)
- ۲- شورای سیاست‌گذاری
- ۳- شورای علمی کنگره
- ۴- شورای راهبردی
- ۵- دبیر کنگره
- ۶- معاونت علمی کنگره
- ۷- معاونت اجرایی کنگره
- ۸- معاونت بین‌الملل کنگره
- ۹- دبیرخانه

۷. شورای سیاست گذاری کنگره

- ۱- حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (دامت برکاته) مشرف عالی کنگره
- ۲- حضرت آیت الله مقتدایی (زید عزه) رئیس شورای عالی حوزه
- ۳- حضرت آیت الله اعرافی (زید عزه) مدیر حوزه های علمیه کشور
- ۴- حجت الاسلام والمسلمین صادقی رشاد (زید عزه) رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه
- ۵- حضرت آیت الله تسخیری (زید عزه)
- ۶- حجت الاسلام والمسلمین اختری (زید عزه) دبیر کل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
- ۷- حجت الاسلام والمسلمین قمی (زید عزه) مسئول بخش بین الملل دفتر مقام معظم رهبری (دامت برکاته)
- ۸- حجت الاسلام والمسلمین جمشیدی (زید عزه) مسئول حوزه های علمیه خواهران کشور
- ۹- جناب آقای دکتر علی اکبر ولایتی (زید عزه) مشاور عالی مقام معظم رهبری (دامت برکاته)
- ۱۰- جناب آقای دکتر حداد عادل (زید عزه) مسئول دانشنامه جهان اسلام
- ۱۱- حجت الاسلام والمسلمین دکتر احمدی (زید عزه) مسئول سمت
- ۱۲- جناب آقای دکتر علی عسگری (زید عزه) رئیس صدا و سیمای کشور
- ۱۳- جناب آقای دکتر مخبر دزفولی (زید عزه) دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ۱۴- حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمد حسن زمانی (زید عزه) مسئول دبیرخانه دائمی کنگره تکفیر
- ۱۵- حجت الاسلام والمسلمین ملکی (زید عزه) مسئول مرکز تخصصی تفسیر و معاون تربیتی حوزه
- ۱۶- حجت الاسلام والمسلمین داعی نژاد (زید عزه) مسئول مرکز شیعه شناسی
- ۱۷- حجت الاسلام والمسلمین مهدی مکارم (زید عزه) مسئول مرکز دارالاعلام لمدرسة اهل بیت علیهم السلام

۱۸- حجت الاسلام والمسلمین رضا مختاری (زید عزه) مسئول مؤسسه کتاب شناسی

شیعه

۱۹- حجت الاسلام والمسلمین حسینی قزوینی (زید عزه) مسئول شبکه ولایت

۲۰- جناب آقای حمید مکارم (زید عزه) از وزارت خارجه

۲۱- حجت الاسلام والمسلمین اراکی (زید عزه) دبیر کل مجمع تقریب مذاهب

اسلامی

۲۲- حجت الاسلام والمسلمین دکتر واعظی (زید عزه) رئیس دفتر تبلیغات اسلامی

۲۳- حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید رضا مؤدب (زید عزه) از دانشگاه قم

۲۴- حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان (زید عزه)

۲۵- دکتر مجید معارف (زید عزه) استاد دانشگاه تهران

۲۶- حجت الاسلام و المسلمین میر معزی (زید عزه) معاون پژوهش حوزه های علمیه

۲۷- حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمد علی رضایی اصفهانی (زید عزه) دبیر کنگره

۸. شورای علمی کنگره

۱. حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمد حسن زمانی
۲. حجت الاسلام والمسلمین داعی نژاد
۳. حجت الاسلام والمسلمین ملکی
۴. حجت الاسلام والمسلمین مهدی مکارم
۵. حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمدعلی رضایی اصفهانی
۶. حجت الاسلام والمسلمین دکتر خسرو پناه
۷. حجت الاسلام والمسلمین دکتر گرجیان
۸. حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید عیسی مسترحمی
۹. حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمد جواد اسکندرلو
۱۰. حجت الاسلام والمسلمین دکتر حمید جزائری
۱۱. حجت الاسلام والمسلمین سعید داودی
۱۲. حجت الاسلام والمسلمین دکتر محسن الویری
۱۳. حجت الاسلام والمسلمین حسین علوی مهر
۱۴. حجت الاسلام والمسلمین عبدالهادی مسعودی
۱۵. حجت الاسلام والمسلمین جبرئیلی
۱۶. حجت الاسلام والمسلمین حسین شیرافکن
۱۷. حجت الاسلام والمسلمین رضا مختاری
۱۸. حجت الاسلام و المسلمین محمد جواد دشتی
۱۹. سرکار خانم دکتر نفیسه فقیهی مقدس
۲۰. حجت الاسلام و المسلمین دکتر اکبر محمودی

۹. شورای راهبردی

- ۱- حجت الاسلام والمسلمین مهدی مکارم (زید عزه)
- ۲- حجت الاسلام والمسلمین محمد حسن زمانی (زید عزه)
- ۳- حجت الاسلام والمسلمین حمید ملکی (زید عزه)
- ۴- حجت الاسلام والمسلمین سید مهدی داعی نژاد (زید عزه)
- ۵- دبیر کنگره، حجت الاسلام والمسلمین محمد علی رضایی اصفهانی (زید عزه)
- ۶- معاون علمی کنگره، حجت الاسلام و المسلمین دکتر اکبر محمودی (زید عزه)
- ۷- معاون اجرایی کنگره، حجت الاسلام و المسلمین سید محمد علی موسوی
نسب (زید عزه)
- ۸- معاون بین الملل کنگره، حجت الاسلام و المسلمین محمد رضا خوش خو (زید عزه)

۱۰. معاونت علمی کنگره

معاونت علمی کنگره، بر عهده «حجت الاسلام و المسلمین دکتر اکبر محمودی» است.

مدیریت کمیته‌های چهارده گانه علمی تخصصی کنگره، امور پژوهشی، تولید آثار علمی، سایت کنگره و ... بر عهده این معاونت است.

۱۱. معاونت اجرایی کنگره

معاونت اجرایی کنگره را «حجت الاسلام و المسلمین سید محمد علی موسوی

نسب» بر عهده دارد.

در این بخش، امور اجرایی، دبیرخانه، اطلاع رسانی و پشتیبانی کنگره، مدیریت

می شود.

۱۲. معاونت بین الملل کنگره

مسئول معاونت بین الملل کنگره، «حجت الاسلام و المسلمین محمد رضا

خوش خو» است.

در این قسمت، امور مربوط به تعاملات بین المللی کنگره، مدیریت می شود.

۱۳. مراکز علمی همکار

۱- مرکز مدیریت حوزه های علمیه (به ویژه مراکز تخصصی حوزه، مانند

شیعه‌شناسی، دارالاعلام لمدرسه اهل بیت علیهم‌السلام، مرکز تفسیر و علوم قرآن و ... و انجمن‌های علمی حوزه)

۲- جامعة المصطفی العالمیه

۳- مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام

۴- دفتر تبلیغات اسلامی (به‌ویژه پژوهشگاه علوم و معارف اسلامی و دانشگاه باقر العلوم)

۵- نهاد مقام معظم رهبری (دامت برکاته) در دانشگاه‌ها

۶- دانشگاه علوم اسلامی رضوی

۷- دانشگاه قرآن و علوم حدیث (دارالحدیث)

۸- پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

۹- مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

۱۰- مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه

۱۱- دانشگاه تهران (دانشکده الهیات)

۱۲- جامعة الزهراء (حوزه علمیه خواهران قم)

۱۳- مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

۱۴- سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

۱۵- دانشگاه اصفهان (دانشکده اهل بیت (ع))

۱۴. کمیته‌های تخصصی کنگره

معاونت علمی کنگره بین‌المللی نقش شیعه در گسترش علوم اسلامی، به‌منظور سامان‌دهی و مدیریت علمی و پژوهشی کنگره، کمیته‌هایی را تشکیل داده است که در ذیل، به آن‌ها اشاره می‌شود:

۱۴.۱- کمیته قرآن

مدیر: حجت الاسلام و المسلمین آقای حسین علوی مهر^(ذعه)

کارشناس کمیته: محمد صیادی

اعضا:

- ۱- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر محمد علی رضایی اصفهانی^(زید عزه)
- ۲- حجت الاسلام و المسلمین آقای محمد فاکر میبدی^(زید عزه)
- ۳- حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید رضا مؤدب^(زید عزه)
- ۴- حجت الاسلام و المسلمین آقای عباس الهی^(زید عزه)
- ۵- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر محمد تقی دیاری^(زید عزه)
- ۶- حجت الاسلام و المسلمین آقای حمید ملکی^(زید عزه)

۲. ۱۴- کمیته علوم حدیث

مدیر: حجت الاسلام والمسلمین آقای عبدالهادی مسعودی (مدع)

کارشناس کمیته: محمد صیادی

اعضا:

- ۱- حجت الاسلام و المسلمین آقای سید محمد کاظم طباطبایی (زیده عزه)
- ۲- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر سید حیدر طباطبایی (زید عزه)
- ۳- حجت الاسلام و المسلمین آقای فرهاد عباسی (زید عزه)
- ۴- حجت الاسلام و المسلمین آقای احمد غلام علی (زید عزه)
- ۵- حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمد حسین بهرامی (زید عزه)

۳. ۱۴- کمیته فقه و اصول فقه

مدیر: حجت الاسلام و المسلمین آقای سعید داودی (زید عزه)

کارشناس کمیته: محمد صیادی

اعضا:

- ۱- حجت الاسلام و المسلمین آقای ابوالقاسم مقیمی حاجی (زیده عزه)
- ۲- حجت الاسلام و المسلمین آقای احمد قدسی (زید عزه)
- ۳- حجت الاسلام و المسلمین آقای علی رحمانی سیزواری (زید عزه)
- ۴- حجت الاسلام و المسلمین آقای سید مجتبی نجفی یزدی (زید عزه)
- ۵- آقای دکتر محمود حکمت نیا (زید عزه)

۴. ۱۴- کمیته کلام

مدیر: حجت الاسلام و المسلمین آقای محمد صفر جبرئیلی (دعوه)

کارشناس کمیته: محمد صیادی

اعضا:

- ۱- حجت الاسلام و المسلمین آقای سید محمدعلی داعی نژاد (زید عزه)
- ۲- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر حمید رضا شاکرین (زید عزه)
- ۳- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر رسول رضوی (زید عزه)
- ۴- حجت الاسلام و المسلمین آقای حسن طارمی راد (زید عزه)
- ۵- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر محمدتقی سبحانی نیا (زید عزه)
- ۶- حجت الاسلام و المسلمین آقای محمدباقر پورامینی
- ۷- حجت الاسلام و المسلمین دکتر ناصر رفیعی محمدی (زید عزه)
- ۷- آقای دکتر قاسم جوادی صفری (زید عزه)

۵. ۱۴- کمیته علوم عقلی

مدیر: حجت الاسلام و المسلمین استاد عبدالحسین

خسروپناه (زید عزه)

کارشناس کمیته: محمد صیادی

اعضا:

- ۱- حجت الاسلام و المسلمین آقای محمد عرب صالحی (زید عزه)
- ۲- حجت الاسلام و المسلمین آقای سید ابوالحسن غفاری (زید عزه)
- ۳- حجت الاسلام و المسلمین آقای محمد عبداللہی (زید عزه)
- ۴- حجت الاسلام و المسلمین آقای عبدالله محمدی (زید عزه)
- ۵- حجت الاسلام و المسلمین آقای سید احمد غفاری (زید عزه)

۶. ۱۴- کمیته اخلاق، تربیت و عرفان

مدیر: حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر محمد

مهدی گرجیان (زید عزه)

کارشناس کمیته: عبدالحسین شورچه

اعضا:

- ۱- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر علی همت بناری (زید عزه)
- ۲- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر محمدجواد رودگر (زید عزه)
- ۳- حجت الاسلام و المسلمین آقای سید احمد فقیهی (زید عزه)
- ۴- حجت الاسلام و المسلمین آقای مهدی زندیه (زید عزه)
- ۵- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر سید محمدرضا موسوی نسب کرمانی (زید عزه)
- ۶- حجت الاسلام و المسلمین آقای محمدباقر امینی نژاد (زید عزه)

۱۴.۷- کمیته علوم انسانی

مدیر: حجت الاسلام والمسلمین آقای دکتر سید

حمید جزائری (زید عزه)

کارشناس کمیته: محمد صیادی

اعضا:

- ۱- حجت الاسلام و المسلمین آقای سید مفید حسینی کوهساری (زید عزه)
- ۲- حجت الاسلام و المسلمین آقای امیرعلی لطفی (زید عزه)
- ۳- حجت الاسلام و المسلمین آقای محمدرضا آقایی (زید عزه)
- ۴- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر غلامرضا بهروزی لک (زید عزه)
- ۵- جناب آقای عبدالوهاب فراتی (زید عزه)

۸. ۱۴- کمیته علوم ادبی

مدیر: حجت الاسلام والمسلمین آقای حسین شیرافکن^(زید عزه)

کارشناس کمیته: عبدالحسین شورچه

اعضا:

۱- حجت الاسلام و المسلمین هادی نصیری^(زید عزه)

۲- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر محمد عشایری منفرد^(زید عزه)

۳- آقای دکتر محمد جنتی فر^(زید عزه)

۹. ۱۴- کمیته تاریخ، تمدن و جغرافیا
مدیر: حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر

محسن الویری (زید عزه)

کارشناس کمیته: محمد صیادی

اعضا:

- ۱- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر محمدرضا جباری (زید عزه)
- ۲- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر حسین عبدالحمیدی (زید عزه)
- ۳- آقای دکتر منصور داداش نژاد (زید عزه)
- ۴- آقای دکتر نعمت الله صفری فروشانی (زید عزه)
- ۵- آقای دکتر علی آقانوری (زید عزه)

۱۰. ۱۴- کمیته علوم طبیعی

مدیر: حجت الاسلام والمسلمین آقای دکتر سید

عیسی مسترحمی (زید عزه)

کارشناس کمیته: عبدالحسین شورچه

اعضا:

- ۱- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر عباس علی واشیان (زید عزه)
- ۲- حجت الاسلام و المسلمین آقای سید رضا قلمکاریان اصفهانی (زید عزه)
- ۳- آقای دکتر سید حسین امیدانی (زید عزه)
- ۴- آقای دکتر مهدی صیادی (زید عزه)
- ۵- آقای دکتر غلامرضا نورمحمدی (زید عزه)

۱۱.۱۴- کمیته مستشرقان

مدیر: حجت الاسلام والمسلمین آقای دکتر

محمدجواد اسکندرلو (زید عزه)

کارشناس کمیته: عبدالحسین شورچه

اعضا:

- ۱- حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر محمدحسن زمانی (زید عزه)
- ۲- حجت الاسلام و المسلمین محمدحسین محمدی (زید عزه)
- ۳- حجت الاسلام و المسلمین سید مجید پورطباطبایی (زید عزه)
- ۴- حجت الاسلام و المسلمین سید مهدی اعتصامی (زید عزه)
- ۵- حجت الاسلام و المسلمین احمد بهشتی مهر (زید عزه)
- ۶- آقای دکتر حسن رضایی هفتادر (زید عزه)

۱۲.۱۴- کمیته مطالعات منطقه‌ای (شرق ایران) مدیر: حجت‌الاسلام و المسلمین محمد جواد

دشتی (زید عزه)

کارشناس کمیته: حسین رجایی

اعضا:

- ۱- حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر عون (هند) (زید عزه)
- ۲- حجت‌الاسلام و المسلمین سید مجتبی رضوی اصیل (هند) (زید عزه)
- ۳- حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر غلام‌جابر جعفری محمدی (پاکستان) (زید عزه)
- ۴- جناب آقای دکتر رئیس اعظم شاهد (پاکستان) (زید عزه)
- ۵- جناب آقای دکتر محمدرضا یوسفی (افغانستان) (زید عزه)
- ۶- حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر احمد ذبیح افشاگر (افغانستان) (زید عزه)
- ۷- حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر سید مفیدحسینی کوهساری (اندونزی) (زید عزه)

۱۴- کمیته مطالعات منطقه‌ای (غرب ایران)
مدیر: حجت الاسلام و المسلمین احمدرضا

تجیرری (زید عزه)

کارشناس کمیته: حسین رجایی

اعضا:

- ۱- جناب آقای باقر اف (آذربایجان) (زید عزه)
- ۲- حجت الاسلام و المسلمین دکتر ازرقی (عراق) (زید عزه)
- ۳- جناب آقای محمدجواد اوتار (ترکیه) (زید عزه)
- ۴- شیخ محمد باقر الشیخ (بحرین) (زید عزه)
- ۵- حجت الاسلام و المسلمین الصالح القطری (بحرین) (زید عزه)
- ۶- آقای دکتر حامدی (تونس) (زید عزه)
- ۷- حجت الاسلام و المسلمین عبدالمحسن البقزی (عربستان) (زید عزه)
- ۸- حجت الاسلام و المسلمین علی الثلایا (یمن) (زید عزه)

۱۳. ۱۴- کمیته احیای آثار

مدیر: حجت الاسلام والمسلمین آقای رضا

مختاری (زید عزه)

کارشناس کمیته: حسین رجایی

اعضا:

- ۱- حجت الاسلام و المسلمین سید صادق حسینی اشکوری (زید عزه)
- ۲- حجت الاسلام و المسلمین آقای سید محمود مرعشی نجفی (زید عزه)
- ۳- حجت الاسلام و المسلمین طاهر عباس اعوان (زید عزه)
- ۴- حجت الاسلام و المسلمین سید محسن کشمیری (زید عزه)
- ۵- حجت الاسلام و المسلمین شیخ عباس رضا (زید عزه)

۱۴.۱۴- کمیته بانوان:

مدیر: سرکار خانم دکتر نفیسه فقیهی مقدس (زید عزاها)

کارشناس کمیته: حسین رجایی

اعضاء:

۱- سرکار خانم دکتر معصومه شریفی (زید عزاها)

۲- سرکار خانم سیده سعیده غروی (زید عزاها)

۳- سرکار خانم دکتر زهرا امیری (زید عزاها)

۴- سرکار خانم دکتر نرگس رودگر (زید عزاها)

۵- سرکار خانم دکتر ناهید طیبی (زید عزاها)

کتابخانه ملی
مجلس شورای اسلامی ایران
توسعه در پیدایش و گسترش علم است

فصل دوم

محورها و

ریز موضوعات

فراخوان کنگره

برای تسهیل نگارش مقالات برای این کنگره محورهای و ریزموضوعات ذیل توسط کمیته‌های علمی کنگره مشخص شده است. البته عناوین مقالات منحصر به این موارد نیست و نویسندگان محترم می‌توانند موضوعات دیگری را که در راستای اهداف و محورهای کنگره باشد، انتخاب کنند.

اول: محورهای عام

۱. علوم محوری در کنگره

- ۱- قرآن (تفسیر، علوم قرآن، ترجمه، قرائات و ...)
- ۲- حدیث (فقه الحدیث، رجال، درایه، تاریخ حدیث و ...)
- ۳- فقه و اصول (تاریخ و سیر تطور، موضوعات و مسائل و ...)
- ۴- کلام (تاریخ و سیر تطور، کلام عقلی و نقلی، کلام جدید و ...)
- ۵- علوم ادبی (لغت، صرف، نحو، بلاغت و ...)
- ۶- علوم عقلی (منطق، فلسفه، نحله‌ها و ...)
- ۷- اخلاق، تربیت و عرفان (تاریخ و سیر تطور، مکاتب و ...)
- ۸- تاریخ، جغرافیا و تمدن (تاریخ اسلام، تاریخ شیعه و ...)
- ۹- علوم طبیعی (نجوم، طب و ...)
- ۱۰- علوم انسانی دیگر (سیاست، مدیریت، حقوق و ...)

۲. خطوط اساسی

- الف: سرچشمه‌های هر دانش در سنت اهل بیت علیهم‌السلام
ب: نقش عالمان شیعه در پیدایش و گسترش هر محور

محورهای فرعی

- ۱- دانش اصلی در هر مورد
- ۲- دانش‌های فرعی وابسته
- ۳- رشته‌ها و شاخه‌های جدید
- ۴- ابداعات (روشی و ...)
- ۵- هنرها و صنایع وابسته و نام‌آوران شیعه در این زمینه
- ۶- شخصیت‌ها
- ۷- مراکز آموزشی و پژوهشی
- ۸- کتابخانه‌ها
- ۹- فعالیت‌های سنتی (مانند حفظ و ...)
- ۱۰- فعالیت‌های جدید (نرم‌افزاری، مجازی و مجلات)
- ۱۱- کتاب‌ها و آثار خطی ارزشمند
- ۱۲- اشعار و منظومه‌های مرتبط
- ۱۳- حوزه‌های جغرافیایی و کشورهای جهان (جغرافیای طبیعی)
- ۱۴- علمای مجاهد و شهید شیعه
- ۱۵- بانوان دانشمند شیعه
- ۱۶- تأثیر انقلاب اسلامی در رشد علوم و فرهنگ شیعه

ضوابط

- ۱- ذکر مواردی که استناد و منبع داشته باشد

- ۲- در مورد شخصیت‌های مشکوک (به تشیع و تسنن) ملاک، شهرت، یا منبع و مستند معتبر است (هر چند که قول به تشیع غیر مشهور باشد).
- ۳- در مورد هر موضوع تا حد امکان مصادیق و شواهد آورده شود.
- ۴- به نقش شیعه در علوم نوپدید و آثار برجسته معاصر اشاره شود.
- ۵- در این کنگره تأکید بر شیعه اثنا عشری است. البته به علوم و آثار مهم فرقه‌های شیعه نیز اشاره می‌شود.

دوم: محورهای خاص

۱. قرآن

الف) اهل بیت علیهم‌السلام و تفسیر قرآن

- ۱- مرجعیت اهل بیت علیهم‌السلام در تفسیر و علوم قرآن
- ۲- نقش امام علی علیه‌السلام در تفسیر و علوم قرآن
- ۳- نقش امام سجاد علیه‌السلام در تفسیر و علوم قرآن
- ۴- نقش امام صادق علیه‌السلام در تفسیر و علوم قرآن
- ۵- نقش امام رضا علیه‌السلام در تفسیر و علوم قرآن
- ۶- نقش اهل بیت علیهم‌السلام و شیعه در پیدایش و گسترش فقه القرآن
- ۷- نقش اهل بیت علیهم‌السلام در بنیان‌گذاری و گسترش تفسیر در میان صحابه و تابعان
- ۸- تراث تفسیری منسوب به اهل بیت علیهم‌السلام (مصحف امام علی علیه‌السلام، امام حسن عسکری علیه‌السلام و ...)
- ۹- تراث تفسیری اصحاب ائمه و تأثیر آن بر دانش تفسیر (سعید بن جبیر، مسیب، ابو حمزه ثمالی، یونس بن عبدالرحمن، حسین بن سعید اهوازی، ابان بن تغلب و ...)
- ۱۰- جایگاه روایات تفسیری اهل بیت علیهم‌السلام در تفاسیر اهل سنت (مانند روایات اهل بیت علیهم‌السلام در تفسیر کشف الاسرار، تفسیر طبری، تفسیر ابن کثیر و ...)

(ب) اهل بیت علیهم السلام و علوم قرآنی

- ۱- علوم قرآن در احادیث اهل بیت علیهم السلام و تأثیر آن در آراء اهل سنت
- ۲- نقش اهل بیت علیهم السلام در بنیان گذاری و گسترش علوم قرآن در میان صحابه و تابعان. همچنین به نقش ائمه در دوران صحابه و تابعین، شامل امام علی علیه السلام، امام حسن علیه السلام، امام حسین علیه السلام، امام سجاد علیه السلام، امام باقر علیه السلام، امام صادق علیه السلام، امام کاظم علیه السلام پرداخته شود.
- ۳- نقش ادعیه امام سجاد علیه السلام در بیان معارف قرآن

(ج) شیعه و علوم قرآن

- ۱- کتاب شناسی یا مآخذشناسی علوم قرآنی شیعه
- ۲- آثار کهن شیعه در علوم قرآن (محکم و متشابه سید مرتضی، ابن شهر آشوب و ...)
- ۳- قرآن پژوهی شیعه (علوم قرآنی، روش ها و گرایش ها، مبانی، قواعد و..)
- ۴- علوم قرآن در تفاسیر شیعه
- ۵- موضع گیری علمای شیعه در برابر تحریف قرآن
- ۶- نقش شیعه در دانش فقه القرآن
- ۷- نقش شیعه در دانش نسخ
- ۸- نقش شیعه در دانش احکام و تشابه
- ۹- نقش شیعه در گسترش دانش اعجاز
- ۱۰- نقش شیعه در دانش اسباب نزول
- ۱۱- نقش شیعه در دانش مبانی و قواعد تفسیر
- ۱۲- نقش شیعه در روش ها و گرایش های تفسیر
- ۱۳- نقش شیعه در تاریخ قرآن
- ۱۴- نقش شیعه در دانش قرائات

- ۱۵- نقش شیعه در جمع‌آوری و تألیف قرآن
- ۱۶- نقش شیعه در دانش مفردات
- ۱۷- نوآوری علمای معاصر شیعه در حوزه تفسیر و علوم قرآن
- ۱۸- نقش شیعه در دفاع از قرآن (و دفع شبهات آن)
- ۱۹- نشر فرهنگ قرآنی در آثار شعرای شیعه
- ۲۰- استنساخ و چاپ و نشر قرآن در میان شیعه
- ۲۱- نسخه‌های خطی قرآن در میان شیعه
- ۲۲- تراث تفسیری گمنام شیعه در کشورهای مختلف
- ۲۳- آثار تفسیری و قرآنی شیعه در میان دانشمندان اهل سنت، از جمله «ابن ندیم»
- ۲۴- آثار کهن شیعه در تفسیر

د) تفسیر و مفسران شیعه

- ۱- تبیان و نقش آن در گسترش دانش تفسیر و علوم قرآن
- ۲- مجمع البیان و نقش آن در گسترش دانش تفسیر و علوم قرآن
- ۳- روض الجنان و نقش آن در گسترش دانش تفسیر و علوم قرآن
- ۴- منهج الصادقین و نقش آن در گسترش دانش تفسیر و علوم قرآن
- ۵- تفسیر الصافی و نقش آن در گسترش دانش تفسیر و علوم قرآن
- ۶- من وحی القرآن و نقش آن در گسترش دانش تفسیر و علوم قرآن
- ۷- من هدی القرآن و نقش آن در گسترش دانش تفسیر و علوم قرآن
- ۸- المیزان فی تفسیر القرآن و نقش آن در گسترش دانش تفسیر و علوم قرآن
- ۹- تفسیر نمونه و نقش آن در گسترش دانش تفسیر و علوم قرآن
- ۱۰- مخزن العرفان و نقش آن در گسترش دانش تفسیر و علوم قرآن
- ۱۱- تفسیر تسنیم و نقش آن در گسترش دانش تفسیر و علوم قرآن
- ۱۲- الجوهر الثمین و نقش آن در گسترش دانش تفسیر و علوم قرآن

۱۳- تفاسیر ادبی شیعه، تفاسیر عرفانی شیعه، تفاسیر فقهی شیعه، تفاسیر اجتهادی شیعه و ...

۱۴- تفاسیر غریب القرآن و معانی القرآن شیعه

۱۵- تفاسیر موضوعی شیعه (پیام قرآن، تفسیر موضوعی آیت الله جوادی، منشور جاوید، مفاهیم القرآن، معارف قرآن آیت الله مصباح و ...)

۱۶- فعالیت‌های قرآنی شیعه در عصر حاضر (مرکزها، رشته‌ها، مجله‌ها، سایت‌ها، همایش‌ها و ...)

۲. حدیث

الف) دانش‌های حدیثی

۱. نقش اهل بیت علیهم‌السلام در پیدایش و گسترش دانش‌های حدیثی
۲. نقش شیعه در پیدایش و گسترش فقه الحدیث و شاخه‌های آن، مانند مشکل الحدیث و غریب الحدیث
۳. نقش شیعه در پیدایش و گسترش نقد سندی و متنی حدیث
۴. نقش شیعه در پیدایش و گسترش کتاب‌ها و جوامع حدیثی
۵. نقش شیعه در پیدایش و گسترش علم رجال و سندشناسی
۶. نقش شیعه در پیدایش و گسترش درایه و اصطلاح‌شناسی علوم حدیث

ب) مباحث تاریخی

۱. نقش حدیث شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی در دوره حضور معصومان علیهم‌السلام
۲. نقش حدیث شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی در دوره محدثان متقدم
۳. نقش حدیث شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی در دوره متأخران
۴. نقش حدیث شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی در دوره معاصر
۵. نقش شیعه در پیدایش و گسترش نهادها و مکاتب حدیثی

۶. نقش شیعه در پیدایش و گسترش مدارس حدیثی (الف: خراسان، ب: کوفه، ج: قم)

ج) راویان و شخصیت‌های حدیثی شیعه

۱. نقش راویان و محدثان شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی به‌ویژه دانش‌های متن‌محور، مانند: اخلاق، عقاید، فقه، اصول، عرفان، تاریخ
۲. نقش شخصیت‌ها و نیز مراکز شیعی در پیدایش و گسترش علوم اسلامی و انسانی
۳. تأثیر ابداعات روشی محدثان و مؤلفان شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی و انسانی، مانند: روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، معماری و پزشکی

د) موارد دیگر

- ۱- نقش شیعه در تدوین کتاب‌های ادعیه و تأثیر آن بر دعاهای اهل سنت
- ۲- نقش حدیث شیعه در ادبیات فارسی
- ۳- نقش شیعه در کتابت حدیث
- ۴- نقش شیعه در نقد حدیث و آسیب‌شناسی آن
- ۵- نقش راویان شیعه در گزارش احادیث نبوی در منابع اهل سنت

هـ) فعالیت‌های حدیثی شیعه در عصر حاضر (مراکز، رشته‌ها، مجلات، سایت‌ها و ...)

۳. فقه و اصول

۱. ویژگی‌ها و امتیازات فقه شیعه
۲. ویژگی‌ها و امتیازات اصول فقه شیعه
۳. ساختار و طبقه‌بندی فقه شیعه
۴. مکتب‌های فقهی شیعه
۵. پاسخ فقهای شیعه به نیازهای زمانه و حل مشکلات فقهی جامعه خویش

۶. ظرفیت آراء فقهی شیعه در نفی سلطه و مبارزه با استعمار
۷. نقش فقهای شیعه در تدوین فقه مقارن
۸. عالمان شیعه و تدوین اصول فقه مقارن
۹. نقش فقه شیعه در علوم انسانی (مبانی، مسائل و ...)
۱۰. تأثیر فقه شیعه بر سایر علوم اسلامی (کلام، فلسفه، تفسیر و ...)
۱۱. نقش اجتماعی فقهای شیعه و تأثیر آنان بر حکومت و حاکمان برای جلوگیری از انحرافات
۱۲. معرفی نظام آموزشی حوزه فقه و اصول شیعه از گذشته تاکنون و تأثیر آن بر گسترش تکاملی فقه و اصول
۱۳. نقش اصحاب ائمه علیهم السلام در گسترش علم اصول
۱۴. نقش اصحاب ائمه علیهم السلام در گسترش فقه
۱۵. نقش امامان اهل بیت علیهم السلام در پایه گذاری و گسترش فقه همچون نقش امام علی علیه السلام در گسترش فقه، نقش امام باقر علیه السلام در گسترش فقه، نقش امام صادق علیه السلام در گسترش فقه و نقش سایر امامان علیهم السلام
۱۶. فعالیت های فقهی و اصولی شیعه در عصر حاضر (مراکز، رشته ها، مجلات، سایت ها و ...)

۴. کلام اسلامی

۱. نقش اهل بیت علیهم السلام در تأسیس، گسترش و تصحیح کلام و عقاید اسلامی
۲. نقش اهل بیت علیهم السلام و متکلمان شیعی در محوریت آموزه توحید نسبت به آموزه ها و عقاید اسلامی
۳. معرفی و تبیین نقش مکاتب، مدارس و جریان های کلامی شیعی در تأسیس و گسترش کلام اسلامی
۴. نقش متکلمان شیعی در تصحیح و آسیب شناسی اعتقادات دینی و مذهبی

۵. نقش میراث کلامی عالمان شیعی در دولت‌های شیعه در رشد و گسترش کلام و فلسفه اسلامی (آل‌بویه، حمدانیان، صفویه، مرعشیان، فاطمیان، قاجار و ...)
۶. نقش خاندان‌های علمی شیعه در توسعه و گسترش کلام اسلامی (نوبختیان، آل کاشف‌الغطاء، صدر و ...)
۷. نقش علم کلام و متکلمان شیعه (با محوریت مدارس تأثیرگذار) در بسط و گسترش تمدن اسلامی
۸. نقش متکلمان شیعی در تأسیس و گسترش کلام‌های مضاف، همچون کلام سیاسی (ولایت فقیه)، عرفانی، فلسفی، اجتماعی و ...
۹. معرفی ابداعات کلامی شیعه (در ادوار مختلف تاریخی، در مسائل، تألیفات، روش و ساختار)
۱۰. تبیین آموزه‌های اختصاصی شیعه (امامت، بدا و ...)
۱۱. مباحث کلام جدید (مسائل جدید کلامی، همچون تبیین دیدگاه شیعه در مسأله فطرت و نقش آن در کلام اسلامی)
۱۲. معرفی متکلمان شیعی تأثیرگذار
۱۳. تأثیر کلام شیعه بر کلام دیگر مذاهب کلامی
۱۴. معرفی موسوعه‌های نوشته شده در حوزه‌های کلامی شیعه، نظیر *طبقات المتکلمین حضرت آیت الله سبحانی*
۱۵. معرفی کارهای علمی صورت گرفته در حوزه کلام و مباحث کلامی در دوره‌های معاصر
۱۶. معرفی اندیشه‌های کلامی، کتاب‌ها و شخصیت‌های معاصر شیعه (در حوزه‌های نجف، قم، اصفهان، تهران، مشهد، تبریز، لبنان، بحرین و ...)
۱۷. نقد و بررسی آثار مستشرقان درباره کلام شیعی (مادولونگ و ...)
۱۸. فعالیت‌های کلامی شیعه در عصر حاضر (مراکز - رشته‌ها - مجلات - سایت‌ها و ...)

۵. تاریخ، تمدن و جغرافیا

۱. بازنمایی تاریخ در احادیث اهل بیت علیهم السلام و تأثیر آن در گسترش دانش تاریخ
۲. نقش منابع ادبی شیعه در دانش تاریخ (حکایات، منآت، اوائل، امالی)
۳. نقش شیعیان در تدوین ردیه‌های مقابل یهود و نصاری و پاسخ به شبهات تاریخی
۴. نقش شیعیان در تدوین آثار تاریخ نهادهای آموزشی به ویژه حوزه‌های علمیه
۵. نقش شیعیان در مباحث نظری و روش شناختی تاریخ و تاریخ‌نگاری
۶. نقش شیعیان در تدوین کتاب‌شناسی‌های تاریخی
۷. نقش شیعیان در تدوین منابع امام پیشین و داستان‌های انبیاء
۸. نقش شیعیان در تدوین منابع تاریخ عمومی جهان و جهان اسلام
۹. نقش شیعیان در تدوین منابع سیره و تاریخ نبوی
۱۰. نقش شیعیان در تدوین منابع سیره و تاریخ امامان اهل بیت علیهم السلام
۱۱. نقش شیعیان در تدوین غدیری‌ها
۱۲. نقش شیعیان در تدوین منابع سیره و تاریخ حضرت زهرا علیها السلام
۱۳. نقش شیعیان در تدوین مقتل‌نگاری و عاشورانگاری
۱۴. نقش شیعیان در تدوین منابع تاریخ تشیع و شیعه
۱۵. نقش شیعیان در تدوین منابع مربوط به تاریخ دودمانی (سلسله‌های حکومتی)
۱۶. نقش شیعیان در تدوین منابع مربوط به تاریخ محلی و جغرافیای محلی و جغرافیای تاریخی
۱۷. نقش منابع رجالی شیعه در دانش تاریخ
۱۸. نقش شیعیان در تدوین منابع شرح حال نویسی (طبقات نویسی)
۱۹. نقش شیعیان در تدوین منابع نسب‌شناسی و نقابت
۲۰. نقش شیعیان در تدوین منابع مربوط به مزارات

۲۱. نقش شیعیان در تدوین منابع ملل و نحل و فرق اسلامی و فرق شیعه
 ۲۲. فعالیت‌های تاریخی شیعه در عصر حاضر (مراکز، رشته‌ها، مجلات، سایت‌ها
 و ...)

۲۳. فعالیت‌های تاریخی شیعه (نرم‌افزارها، رشته‌ها، مراکز و ...)

۲۴. مورخان شیعه

۲۵. تاریخ حوزه‌های علمیه شیعه

۲۶. منابع تاریخی مهم شیعه

۲۷. نقش شیعه در تدوین منابع

۶. علوم عقلی

الف) نوآوری‌های فیلسوفان و مکاتب فلسفی شیعه

۱. معرفی ابن سینا به عنوان فیلسوف شیعی و نوآوری‌های فلسفی و منطقی
۲. معرفی فارابی به عنوان فیلسوف شیعی و نوآوری‌های فلسفی و منطقی
۳. معرفی خواجه نصیر به عنوان فیلسوف شیعی و نوآوری‌های فلسفی و منطقی
۴. معرفی شیخ اشراق به عنوان فیلسوف شیعی و نوآوری‌های فلسفی و منطقی
۵. معرفی ملاصدرا به عنوان فیلسوف شیعی و نوآوری‌های فلسفی و منطقی
۶. معرفی مکتب فلسفی منطقی قم و نوآوری‌های آن
۷. معرفی مکتب فلسفی منطقی اصفهان و نوآوری‌های آن
۸. معرفی مکتب فلسفی منطقی تهران و نوآوری‌های آن
۹. معرفی مکتب فلسفی منطقی شیراز و نوآوری‌های آن
۱۰. معرفی مکتب فلسفی منطقی نجف و نوآوری‌های آن

ب) نقش آموزه‌های شیعی در شکوفایی و بالندگی اندیشه‌های فلسفی

۱. نقش آموزه‌های شیعی در شکوفایی و بالندگی خداشناسی فلسفی

۲. نقش آموزه‌های شیعی در شکوفایی و بالندگی معادشناسی فلسفی
۳. نقش آموزه‌های شیعی در شکوفایی و بالندگی انسان‌شناسی فلسفی
۴. نقش آموزه‌های شیعی در شکوفایی و بالندگی معرفت‌شناسی فلسفی

ج) حضور اندیشه‌های فلسفی در آموزه‌های دینی

۱. آموزه‌های فلسفی در نهج‌البلاغه
۲. آموزه‌های فلسفی در روایات امام رضا علیه‌السلام
۳. آموزه‌های فلسفی در احتجاجات ائمه اطهار علیهم‌السلام

د) نقش اندیشه‌های فلسفی در تبیین و تفسیر آموزه‌های دینی

۱. تأثیر خداشناسی مکاتب فلسفی شیعه در تبیین خداشناسی
۲. تأثیر علم النفس مکاتب فلسفی شیعه در معادشناسی
۳. تأثیر تفکر فلسفی شیعه در تبیین وحی و نبوت
۴. نقش اندیشه‌های فلسفی در تفسیر قرآن کریم

هـ) نقش فیلسوفان شیعی در گسترش اندیشه‌های فلسفی

۱. نقش حکمای شیعه در گسترش هستی‌شناسی فلسفی
الف: مکتب مشاء؛ ب: مکتب اشراق؛ ج: حکمت متعالیه
۲. نقش حکمای شیعه در گسترش معرفت‌شناسی فلسفی
الف: مکتب مشاء؛ ب: مکتب اشراق؛ ج: حکمت متعالیه
۳. نقش حکمای شیعه در گسترش علم النفس فلسفی
الف: مکتب مشاء؛ ب: مکتب اشراق؛ ج: حکمت متعالیه
۴. نقش حکمای شیعه در گسترش الهیات فلسفی
الف: مکتب مشاء؛ ب: مکتب اشراق؛ ج: حکمت متعالیه
۵. نقش فیلسوفان شیعی در توسعه علم منطق

(و) سایر موارد

۱. نقش شیعه در روش شناسی فلسفی
۲. تبیین الگوی عقلانیت شیعی
۳. سیر تطور عقل گرایی شیعه از عصر نبوی تا غیبت کبری
۴. سیر تطور مکاتب فلسفی در جهان تشیع
۵. تأثیر نگرش حکمت شیعی در تمدن اسلامی
۶. تأثیر فیلسوفان شیعی بر متفکران جهان
۷. معرفی مکتوبات حکمای شیعه در مکتب مشاء
۸. معرفی مکتوبات حکمای شیعه در مکتب اشراق و حکمت متعالیه
۹. فعالیت‌های حکما و منطقیون شیعه در عصر حاضر (مراکز علمی، رشته‌ها، مجلات، سایت‌ها و ...)

۷. اخلاق، تربیت و عرفان**الف) دانش عرفان اسلامی**

۱. نقش ائمه معصومین علیهم‌السلام در شکل‌گیری عرفان اسلامی
۲. آموزه‌های عرفانی امیرالمؤمنین علیه‌السلام در جوامع روایی شیعه
۳. مؤلفه‌های عرفان شیعی (شریعت گرایی، اعتدال گرایی، عقل گرایی، رویکرد اجتماعی و ...)
۴. ورود روایات شیعی در آثار عرفانی اسلامی تا سده پنجم هجری
۵. جایگاه قواعد التوحید و تمهید القواعد در نظام آموزش عرفانی اسلامی در حوزه‌های شیعی
۶. نقش امام خمینی (ره) در گسترش عرفان اسلامی (اندیشه، آثار و تأثیرات اجتماعی و تمدنی)

۷. نقش علامه طباطبایی در گسترش عرفان اسلامی (اندیشه، آثار و تأثیرات اجتماعی و تمدنی)
۸. نقش سید حیدر در گسترش عرفان اسلامی (اندیشه، آثار و تأثیرات اجتماعی و تمدنی)
۹. نقش عرفای شیعه در حرکت‌های مصلحانه اجتماعی
۱۰. نقش سید علی قاضی در پرورش عرفای معاصر شیعه
۱۱. نقش صدرالمتألهین شیرازی در بازخوانی عقلانی آموزه‌های عرفانی و تأثیر وی در شکل‌گیری دوره جدید عرفان اسلامی
۱۲. مکتب عرفانی نجف اشرف - شخصیت‌ها، آموزه‌ها، آثار
۱۳. نقش عرفای شیعه در مبارزه با انحرافات و عرفان‌های کاذب
۱۴. مآخذشناسی توصیفی آثار عرفای شیعه در حوزه عرفان نظری
۱۵. مآخذشناسی توصیفی آثار عرفای شیعه در حوزه عرفان عملی (ادبیات عرفانی - تفاسیر عرفانی)
۱۶. مآخذشناسی توصیفی آثار عرفای شیعی در حوزه اسرار عبادات
۱۷. اعلام عرفای شیعه (مانند مجالس المؤمنین)
۱۸. معرفی مراکز و مجموعه‌های فعال در عرفان اسلامی در دنیای شیعه
۱۹. معرفی پایگاه‌های اطلاع‌رسانی و ذخیره داده‌ها و نرم‌افزارهای عرفانی
۲۰. معرفی دائرة المعارف عرفان اسلامی
۲۱. نقد عرفای شیعی بر انحرافات صوفیانه
۲۲. تقارب آموزه‌های عرفان اسلامی با اندیشه‌های شیعی
۲۳. نظریه علامه طباطبایی در اخلاق توحیدی
۲۴. فعالیت‌های عرفانی شیعه در عصر حاضر (مراکز علمی، رشته‌ها، مجلات، سایت‌ها و ...)

ب) اخلاق و تربیت

- ۱- آشنایی با مراکز پژوهش در حوزه تربیت خانواده در جهان تشیع
- ۲- مآخذشناسی توصیفی مهم‌ترین آثار تربیتی اخلاقی در جهان تشیع
- ۳- معرفی آراء و آثار تربیتی اخلاقی دانشمندان شیعه (با تقسیم دوره‌ای)
- ۴- معرفی آراء و آثار تربیتی اخلاقی فیض کاشانی
- ۵- معرفی آراء و آثار تربیتی اخلاقی علامه طباطبایی
- ۶- معرفی آراء و آثار تربیتی اخلاقی آیت‌الله اعرافی
- ۷- معرفی آراء و آثار تربیتی اخلاقی نراقیین
- ۸- آشنایی با آراء و آثار تربیتی اخلاقی امام خمینی (ره)
- ۹- معجم شخصیت‌های تربیتی اخلاقی شیعی
- ۱۰- آشنایی با مراکز و مؤسسات فعال در عرصه اخلاق و تربیت در جهان تشیع
- ۱۱- فعالیت‌های شخصیت‌های اخلاقی شیعه در عصر حاضر (مراکز علمی، رشته‌ها، مجلات، سایت‌ها و ...)

8. علوم طبیعی**الف) موضوعات**

۱. زیست‌شناخت دانشمندان شیعی (در حوزه علوم طبیعی)
۲. نقش شیعه در تکمیل ابزارهای علمی (زیج‌ها، ابزار رصدی، ربع‌ها، داروها، ابزارهای پزشکی و...)
۳. نقش شیعه در نظریه‌پردازی‌ها و اکتشافات علمی در حوزه علوم طبیعی
۴. نقش شیعه در تدوین کتاب‌ها و دانشنامه‌های علمی در حوزه علوم طبیعی
۵. نقش شیعه در اصلاح نظریه‌های علمی رایج در حوزه علوم طبیعی
۶. نقش شیعه در احداث ساختمان‌ها و مراکز علمی (بیمارستان‌ها، رصدخانه‌ها، کتابخانه‌ها و..)

۷. نقش شیعه در تشریح و تفسیر آیات علمی در حوزه علوم طبیعی
۸. نقش شیعه در تبویب و تشریح روایات علمی در حوزه علوم طبیعی
۹. نقش شیعه در تأثیرگذاری بر غیر مسلمانان در حوزه علوم طبیعی
۱۰. نقش شیعه در فعالیت های علمی روزآمد در حوزه علوم طبیعی (سایت ها و نرم افزارها و ...)

ب) موضوعات خاص

یک) پزشکی

- ۱- نقش اهل بیت علیهم السلام در گسترش پزشکی
- ۲- نقش عالمان شیعه در شکل گیری مکتب طب اسلامی
- ۳- نوآوری ها و دستاوردهای پزشکی دانشمندان شیعه
- ۴- نوآوری های فقهای شیعه در فقه پزشکی
- ۵- شگفتی ها و اعجاز علمی در احادیث پزشکی اهل بیت علیهم السلام
- ۶- نقش علمای شیعه در اخلاق پزشکی
۷. نقش دانشمندان شیعه در گسترش داروسازی
۸. پزشکان و آثار طبی شیعه (کتب، داروها، بیمارستان ها و ...)

دو) نجوم

- ۱- نقش اهل بیت علیهم السلام در گسترش نجوم
- ۲- نقش عالمان شیعه در توسعه نجوم
- ۳- نوآوری ها و دستاوردهای نجومی دانشمندان شیعه (مانند مبحث قبله و نقش آنان در اصلاح نظریه ها مانند هیئت بطلمیوسی)
- ۴- نوآوری های فقهای شیعه در مسائل نجومی (مانند نماز در فضا و قطب و ...)
- ۵- شگفتی ها و اعجازهای علمی در احادیث نجومی اهل بیت علیهم السلام
- ۶- نقش عالمان شیعه در وقت (اوقات شرعی - تقویم و ...)
- ۷- منجمان برجسته و آثار نجومی شیعه (کتب، ابزارها، رصدخانه ها و ...)

سه) ریاضیات (حساب و هندسه)

- نقش عالمان شیعه در گسترش ریاضیات
- ریاضی دانان و جغرافی دانان و شیمی دانان برجسته شیعه

چهار) شیمی (کیمیا)

- نقش دانشمندان شیعه در گسترش شیمی

پنج) جغرافیا

- نقش دانشمندان شیعه در گسترش دانش جغرافیای طبیعی

شش) علوم نوپدید و دانشمندان معاصر شیعه

- ۱- نقش دانشمندان شیعه در علوم نوین (هسته‌ای، نانو، فضانوردی، فضای مجازی و ...)
- ۲- دانشمندان برجسته معاصر شیعه (در حوزه پزشکی، مهندسی، نجوم و ...)
تذکر: این مطلب می تواند به صورت چند مقاله منطقه‌ای و زبانی نگارش شود
(ایران، شبه قاره، عرب‌ها، غرب)
- ۳- فعالیت‌های دانشمندان علوم طبیعی شیعه در عصر حاضر (مراکز علمی، رشته‌ها، مجلات، سایت‌ها و ...)

۹. علوم ادبی

3. بررسی ابعاد ادبی فقه امامیه ← جلوه های ادبی در فقه فقیهان امامیه
4. بررسی ابعاد ادبی کلام منقول امامیه
- جلوه های ادبی عیقات الاتوار
  - جلوه های ادبی در دیدگاه های کلامی سید مرتضی
  - جلوه های ادبی در دیدگاه های کلامی شیخ مفید
  - جلوه های ادبی در دیدگاه های کلامی خواجه نصیر الدین طوسی
5. بررسی ابعاد ادبی تفاسیر شیعی
- علامه طباطبائی
  - ابوالفتح رازی
  - آلاد الرحمن
  - تفسیر صدرا (فحلا ابعاد لغوی) دکتر تصیری - روح منا (دکتر لاسدی)
  - کنز العرفان
  - تسنیم (قدیم تژاد)
6. بررسی ابعاد ادبی شروح روایات و ادعیه
- ابن میثم و شرح تهج البلاغه
  - راوندی (منهاج البراعه - شرح شهاب الاخبار فقه القرن)
  - شرح کربن ثامن تهج البلاغه
  - الدبیاج الوضیح (ابوحمزیه علوی)
  - فضل الله علی راوندی (ضوء الشهاب)
  - اکاجمال خوتساری (شرح غررالحکم)
  - ریاض السالکین
    - نعت
    - بلاغت
    - تجو
    - صرف

۸. شخصیت‌های تأثیرگذار، نوآوری‌ها و نقدهای ادبای شیعه

۹. ادیبان و آثار ادبی شیعه در زبان فارسی

۱۰. ادیبان و آثار ادبی شیعه در زبان اردو (ارجاع به کمیته مطالعات منطقه‌ای)

۱۱. فعالیت‌های ادبی شیعه (مراکز، رشته‌ها، نرم افزارها و ...)

۱۰. مستشرقان

الف) موضوعات کلی

۱. نقش ائمه شیعه علیهم‌السلام در گسترش علوم مختلف اسلامی، از نگاه مستشرقان
۲. نقش عالمان شیعی در گسترش هریک از علوم اسلامی، از نگاه مستشرقان

ب) ریزموضوعات

۱. جایگاه علوم اسلامی در نهج البلاغه، از نگاه مستشرقان
۲. نقش شیعه در گسترش عرفان اسلامی، از نگاه هانری کربن
۳. آثار ادبی امام علی علیه‌السلام، از دیدگاه جرجی زیدان
۴. نقش امام صادق علیه‌السلام در گسترش علم شیمی (تعلیم به جابر بن حیان)، از منظر مستشرقان
۵. نقش عالمان شیعی در گسترش مهندسی و معماری مراکز مذهبی (به‌ویژه مساجد) از نگاه خاورشناسان
۶. نقش عالمان شیعی در گسترش نهضت‌های ضد استکباری و مطرح شدن در عرصه‌های علوم سیاسی
۷. بررسی آراء گوستاو لوبن در زمینه فرهنگ و علوم اسلامی
۸. بررسی پژوهش اتان کلبرگ درباره سید بن طاووس و اصول اربعماه
۹. نقش عالمان شیعی در گسترش علم نجوم، از منظر مستشرقان
۱۰. نقش امام صادق علیه‌السلام در پیشرفت علوم اسلامی از نگاه خاورشناسان
۱۱. نقش نخستین مکتوبات امامیه در گسترش علوم اسلامی از نگاه خاورشناسان
۱۲. نقش عالمان شیعه در گسترش علم رجال از نگاه خاورشناسان
۱۳. نقش سید بن طاووس در گسترش علوم اسلامی از نگاه خاورشناسان
۱۴. بررسی اندیشه‌های جهاد در عقاید امامیه از نگاه خاورشناسان

۱۵. نقش فضل بن شاذان در گسترش علوم اسلامی از منظر مستشرقان
۱۶. نقش انقلاب اسلامی ایران در گسترش علوم اسلامی از منظر مستشرقان
۱۷. نقش امام خمینی رحمته الله علیه در احیاء اندیشه سیاسی جهان اسلام از منظر مستشرقان
۱۸. بررسی تعالیم امام محمد باقر رحمته الله علیه در گسترش علوم اسلامی از منظر مستشرقان
۱۹. نقش مکتب علمی قم از منظر مستشرقان
۲۰. نقش کلینی در گسترش علوم اسلامی از منظر مستشرقان
۲۱. نقش علامه مجلسی در گسترش علوم اسلامی از منظر مستشرقان
۲۲. نقش صحیفه سجاده در گسترش علوم اسلامی از منظر مستشرقان
۲۳. نقش شیخ طوسی در گسترش علوم اسلامی از منظر مستشرقان
۲۴. نقش شیخ صدوق در گسترش علوم اسلامی از منظر مستشرقان
۲۵. بررسی بازتاب کلام امامیه در علوم اسلامی از منظر مستشرقان
۲۶. بررسی نقش مهاجرت علمای جبل عامل در پیشرفت علوم در دوران صفویه
از نظر مستشرقان
۲۷. نقش صفویه در گسترش علوم اسلامی از منظر مستشرقان
۲۸. نقش آل بویه در گسترش علوم اسلامی از منظر مستشرقان
۲۹. بررسی نقش علمای شیعه در گسترش اندیشه سیاسی بر پایه فرهنگ عاشورا
از نظر مستشرقان
۳۰. بررسی مقالات همایش شیعه در اسرائیل
۳۱. بررسی نقش اندیشه‌های امام خمینی رحمته الله علیه در گسترش علوم اسلامی از دیدگاه
مستشرقان
۳۲. بررسی نگاه میشل فوکو به نقش مذهبی - سیاسی مرجعیت شیعه در پیشرفت و تحول
علوم اسلامی
۳۳. بررسی و نقد رویکرد مستشرقان به ساختار علوم اسلامی (با تمرکز بر نقش
علمای شیعه)

۳۴. روش‌شناسی مطالعات مستشرقان پیرامون علوم اسلامی و نقش شیعه (شیعه‌پژوهی)
۳۵. تأثیر اشعار و آثار ادبی ائمه اهل‌بیت علیهم‌السلام در گسترش علوم ادبی از منظر مستشرقان
۳۶. نقش عالمان شیعی در علوم ادبی (الکساندر دیکنیش)
۳۷. نقش شیعیان اسماعیلی در گسترش علم عرفان از نگاه مستشرقان
۳۸. نقش مفسران شیعی در گسترش علوم از نگاه مستشرقان (مانند کلود ژیلیو، ویلانت، میخائیل بارآشر، جان برتون)
۳۹. نقش مفسران شیعی در گسترش روش‌های تفسیری از نگاه مستشرقان (مانند: کلود ژیلیو، بارآشر)
۴۰. نقش عالمان شیعه در تاریخ تفسیر از دیدگاه مستشرقان (کلود ژیلیو)
۴۱. نقش شیعه در گسترش تبیین ابعاد اعجاز قرآن از دیدگاه مستشرقان (از قبیل: ریچارد سی مارتین)
۴۲. نقش شیعه در گسترش دانش اسباب نزول از دیدگاه مستشرقان (اندرو ریپین)
۴۳. نقش شیعه در گسترش دانش تاریخ قرآن از دیدگاه مستشرقان
۴۴. نقش شیعه در تبیین نظریهٔ مصونیت قرآن از تحریف از دیدگاه مستشرقان (مانند: اتان کلبرگ)
۴۵. نقش عالمان شیعه در گسترش دانش فقه از منظر خاورشناسان
۴۶. نقش امام صادق علیه‌السلام در گسترش فقه امامیه از منظر خاورشناسان
۴۷. نقش امام باقر علیه‌السلام در گسترش فقه امامیه از منظر خاورشناسان
۴۸. نقش عالمان شیعه در پیدایش فقه سیاسی از منظر خاورشناسان
۴۹. بررسی بازتاب کلام امامیه در علوم اسلامی از منظر خاورشناسان (مانند مادرلونگ و ...)

۵۰. بررسی و نقد کتاب اندیشه‌های کلامی شیخ مفید از نگاه مارتین مک درموت
۵۱. بررسی بازتاب کلام شیخ مفید در اندیشه‌های کلامی از منظر خاورشناسان
۵۲. بررسی بازتاب کلام علامه حلی در اندیشه‌های کلامی از منظر خاورشناسان
۵۳. بررسی بازتاب کلام خواجه نصیرالدین طوسی در اندیشه‌های کلامی از منظر خاورشناسان
۵۴. نقش عالمان شیعه در گسترش فلسفه اسلامی از منظر خاورشناسان
۵۵. نقش ابن سینا در گسترش فلسفه اسلامی از منظر خاورشناسان
۵۶. نقش ملاصدرا در گسترش فلسفه اسلامی از منظر خاورشناسان
۵۷. نقش فارابی در گسترش فلسفه اسلامی از منظر خاورشناسان
۵۸. نقش عالمان شیعه در گسترش معماری اسلامی از منظر خاورشناسان (مانند اولیک گرابار)
۵۹. نقش عالمان شیعه در فرهنگ و تمدن اسلامی از منظر خاورشناسان
۶۰. نقد آراء والیری در زمینه تمدن اسلامی
۶۱. نقش فاطمیون در گسترش هنر و معماری اسلامی از منظر خاورشناسان
۶۲. بررسی نقش عالمان شیعه در گسترش علوم اسلامی در دائرة المعارف اسلام
۶۳. بررسی نقش عالمان شیعه در گسترش علوم عقلی در دائرة المعارف اسلام
۶۴. بررسی نقش عالمان شیعه در گسترش علوم ادبی در دائرة المعارف اسلام
۶۵. بررسی نقش عالمان شیعه در گسترش سایر علوم اسلامی در دائرة المعارف اسلام
۶۶. بررسی نقش شیعه در گسترش علوم اسلامی در دائرة المعارف اولیورلیمن
۶۷. بررسی نقش شیعه در گسترش علوم اسلامی در دائرة المعارف لایدن
۶۸. بررسی نقش شیعه در گسترش علوم اسلامی در دائرة المعارف آمریکانا
۶۹. بررسی نقش شیعه در گسترش علوم اسلامی در دائرة المعارف بریتانیکا

۷۰. بررسی نقش شیعه در گسترش علوم اسلامی در دائرة المعارف دین
۷۱. فعالیت‌های شیعه‌شناسی مستشرقان (مراکز، شخصیت‌ها، رشته‌ها)
۷۲. منابع علوم اسلامی شیعه از منظر مستشرقان (همچون اصول اربعم‌أه شیعه به روایت کلبرگ و کتب حدیثی دیگر و نیز منابع تفسیری و ...)
۷۳. علمای شیعه از منظر مستشرقان (مانند علامه حلی از منظر خانم اشمیتکه، و آیت‌الله خویی از منظر اولیور لیمن و ...)

۱۱. علوم انسانی

۱. نقش اهل بیت علیهم‌السلام در اصلاح و جهت‌دهی مبانی و اهداف علوم انسانی
۲. نقش عالمان شیعی در اصلاح و جهت‌دهی مبانی و اهداف علوم انسانی
۳. گزاره‌های تأسیسی و ابداعی عالمان شیعی در علوم انسانی
۴. نقش شیعه در نظریه پردازی‌های علمی در ساحت علوم انسانی
۵. گزارش منبع‌شناسی نقش عالمان شیعی در حوزه علوم انسانی
۶. وضعیت علم انسانی (اقتصاد، مدیریت، علوم اجتماعی، سیاست و ...)
۷. تبار و تطورات علوم انسانی
۸. دیدگاه عالمان غیر شیعه از وضعیت علم انسانی در جهان تشیع
۹. نظام مسائل و موضوعات دانش انسانی
۱۰. مبانی و مبادی عالمان شیعه در دانش انسانی
۱۱. روش‌شناسی عالمان شیعه در دانش علوم انسانی
۱۲. تأثیر و تأثر دانش انسانی
۱۳. مطالعه تطبیقی دانش انسانی با جهان غرب و اهل سنت
۱۴. ابداعات و نوآوری‌های شیعه در دانش انسانی (در سطح گزاره‌ها، در سطح نظریه، در سطح پارادایم (مکتب))

۱۵. نقش اهل بیت علیهم السلام در اصلاح، جهت‌دهی مبانی و اهداف دانش سازمان و

مدیریت

۱۶. نقش اهل بیت علیهم السلام در اصلاح و جهت‌دهی مبانی و اهداف علوم اجتماعی

۱۷. نقش اهل بیت علیهم السلام در اصلاح و جهت‌دهی مبانی و اهداف علوم سیاسی

۱۸. معرفی اندیشمندان برجسته مدیریتی شیعه

۱۹. معرفی اندیشمندان برجسته اجتماعی شیعه

۲۰. معرفی اندیشمندان برجسته سیاسی شیعه

۲۱. مزیت‌های مطالعات مدیریتی شیعه بر مکاتب دیگر

۲۲. مزیت‌های مطالعات اجتماعی شیعه بر مکاتب دیگر

۲۳. مزیت‌های مطالعات سیاسی شیعه بر مکاتب دیگر

۲۴. تأثیر‌گذاری مطالعات مدیریتی عالمان شیعه بر مطالعات مدیریتی دیگران

۲۵. تأثیر‌گذاری مطالعات اجتماعی عالمان شیعه بر مطالعات اجتماعی دیگران

۲۶. تأثیر‌گذاری مطالعات سیاسی عالمان شیعه بر مطالعات سیاسی دیگران

۲۷. تبارشناسی مطالعات اجتماعی عالمان شیعه

۲۸. تبارشناسی مطالعات سیاسی عالمان شیعه

۲۹. گونه‌شناسی (جریان/مکاتب) مطالعات سیاسی عالمان شیعه

۳۰. گونه‌شناسی (جریان/مکاتب) مطالعات اجتماعی عالمان شیعه

۳۱. جایگاه علمای شیعه در مدیریت نهادهای علمی

۳۲. مطالعات اجتماعی عالمان شیعه از منظر دیگران

۳۳. مطالعات سیاسی عالمان شیعه از منظر دیگران

۳۴. نقش عالمان شیعه در مدیریت دانش

۳۵. نقش عالمان شیعه در پیدایش و گسترش و تحول مبانی و مبادی مطالعات

مدیریتی

۳۶. نقش عالمان شیعه در پیدایش و گسترش و تحول روش‌شناسی مطالعات مدیریتی
۳۷. نقش عالمان شیعه در پیدایش و گسترش و تحول نظام مسائل مطالعات مدیریتی
۳۸. نقش عالمان شیعه در پیدایش و گسترش و تحول مطالعات سیاسی در روش‌شناسی مطالعات سیاسی
۳۹. نقش عالمان شیعه در پیدایش و گسترش و تحول مطالعات سیاسی در مبانی و اصول دانش سیاسی
۴۰. نقش عالمان شیعه در پیدایش و گسترش و تحول مطالعات سیاسی در نظام و طبقه‌بندی مطالعات سیاسی
۴۱. نقش عالمان شیعه در پیدایش و گسترش و تحول مطالعات سیاسی در تولید گزاره‌های سیاسی
۴۲. نقش عالمان شیعه در پیدایش و گسترش و تحول مطالعات سیاسی در تولید و ارائه نظریه‌های سیاسی
۴۳. نقش عالمان شیعه در پیدایش و گسترش و تحول مطالعات سیاسی در تولید مکاتب سیاسی
۴۴. نقش عالمان شیعه در پیدایش و گسترش و تحول مطالعات جامعه‌شناختی در: الف) مبانی و اصول دانش جامعه‌شناسی
ب) روش‌شناسی جامعه‌شناسی
ج) نظام مسائل جامعه‌شناسی
د) تولید گزاره‌های جامعه‌شناختی
و) تولید نظریه‌های جامعه‌شناسی
ه) تولید مکاتب جامعه‌شناسی
۴۵. فعالیت‌های دانشمندان علوم انسانی شیعه در عصر حاضر (مراکز علمی، رشته‌ها، مجلات، سایت‌ها و ...)

۱۲. مطالعات منطقه‌ای

الف) شبه قاره هند

۱. نقش اهل بیت علیهم‌السلام (سخنان، فرستاده‌ها و توجه ویژه آنها) در شبه قاره هند
۲. نقش امامزادگان و سادات در گسترش علوم اسلامی در شبه قاره هند
۳. نقش عالمان دینی مهاجر در گسترش علوم اسلامی در شبه قاره هند
۴. نقش دانشمندان شیعه در حوزه قرآن (تفسیر، علوم قرآن، ترجمه و ...) در شبه قاره هند
۵. معرفی ترجمه‌ها و مترجمان شیعه قرآن کریم در شبه قاره هند (اردو، هندی، سنندی، پشتو و....)
۶. معرفی تفاسیر و مفسران شیعه در شبه قاره هند (عربی، فارسی، اردو، پشتو و ...)
۷. معرفی دانشمندان علوم قرآنی شیعه در شبه قاره هند
۸. نقش عالمان شیعه شبه قاره هند در ارتقا و گسترش روش‌های ترجمه قرآن کریم
۹. نقش مفسران شیعه شبه قاره هند در روش‌ها و گرایش‌های تفسیری قرآن کریم
۱۰. نقش دانشمندان شیعه در ترجمه‌های منظوم قرآن کریم
۱۱. نقش دانشمندان شیعه در پیدایش و گسترش علم تفسیر قرآن کریم به زبان اردو
۱۲. نقش عالمان شیعه در نگارش تفاسیر موضوعی قرآن کریم
۱۳. نقش تفسیر نمونه در گسترش مباحث تفسیری در شبه قاره هند
۱۴. معرفی ترجمه‌های تفاسیر قرآن کریم از عربی و فارسی به اردو و ....
۱۵. معرفی تفاسیر و مفسران مهم شیعه در شبه قاره، همچون سید ابوالقاسم حائری، سید علی حائری (تفسیر لوامع التنزیل)
۱۶. معرفی حافظان و قاریان شیعی شبه قاره هند در طول تاریخ
۱۷. نقش حافظان و قاریان قرآن در گسترش فرهنگ قرآنی در شبه قاره هند

۱۸. نقش دانشمندان قرآنی شیعه در شبه قاره همچون ذی شان حیدر جوادی (صاحب تفسیر قرآن و ترجمه و شرح نهج البلاغه) - حزین لاهیجی - سید محمد تقی (صاحب کتاب ینابیع الانوار)
۱۹. معرفی حدیث و محدثین شبه قاره هند
۲۰. روش های فقه الحدیثی شبه قاره هند
۲۱. راویان حدیثی که متعلق به شبه قاره بوده اند
۲۲. معرفی و نقش دانشمندان علوم حدیثی شیعه در شبه قاره (فقه الحدیث و درایة الحدیث)
۲۳. نقش عالمان شیعه شبه قاره در ارتقا و گسترش دانش های حدیثی
۲۴. معرفی شخصیت ها و کتاب های موثر در علوم حدیث، همچون میر حامد حسین (کتاب عیقات الانوار) و ...
۲۵. معرفی شارحین نهج البلاغه
۲۶. معرفی شارحین صحیفه سجاده
۲۷. معرفی شارحین حدیث غدیر
۲۸. معرفی شارحین احادیث امامت
۲۹. کتاب عیقات الانوار (در ردّ فصل هفتم کتاب تحفه اثنی عشریه که برضد شیعه نوشته شده است)
۳۰. نقش دانشمندان متکلم شیعه در شبه قاره در گسترش علم کلام
۳۱. معرفی متکلمان برجسته شبه قاره هند. شخصیت ها و خانواده های کلامی، همچون: مفتی محمد حسین نجفی - سید علی اصغر کجوی

ب) افغانستان

۱. مرجعیت علمی اهل بیت علیهم السلام در افغانستان

۲. نقش اصحاب اهل بیت علیهم السلام در پیدایش و گسترش علوم اسلامی در افغانستان
۳. تأثیر علمی و فرهنگی حضور امام رضا علیه السلام در مرو بر مردم افغانستان
۴. صحابه و تابعان اهل بیت علیهم السلام از افغانستان
۵. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه قرآن (تفسیر، علوم قرآن، ترجمه و قرائت)
۶. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه حدیث (رجال، درایه، فقه الحدیث، تاریخ حدیث، نقد الحدیث)
۷. راویان حدیث شیعه از افغانستان و نقش آنان در دانش حدیث
۸. مجالس حدیثی عالمان شیعه در بلخ تا قرن پنجم
۹. شناسایی آثار مکتوب محدثان شیعه
۱۰. تعامل یا روابط دوسویه محدثان شیعی افغانستان با سایر محدثان حوزه‌های حدیثی شیعه، مانند بغداد، قم، ماوراءالنهر
۱۱. اصحاب شیعی ائمه علیهم السلام از بلخ، کابل، بُست و هرات، و نقش آنان در گسترش دانش حدیث
۱۲. حضور چهارساله شیخ صدوق در بلخ (عوامل و زمینه‌ها، اساتید، شاگردان، فعالیت‌های علمی و فرهنگی و...)
۱۳. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه فقه و اصول
۱۴. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه کلام
۱۵. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه علوم ادبی
۱۶. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه فلسفه
۱۷. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه منطق
۱۸. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه اخلاق و تربیت
۱۹. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه عرفان و تصوف

۲۰. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه تاریخ
۲۱. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه نجوم
۲۲. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه طب
۲۳. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه ریاضیات
۲۴. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه جغرافیا
۲۵. نقش دانشمندان شیعه افغانستان در حوزه علوم انسانی
۲۶. مدرسه فلسفی و کلامی بلخ؛ مانند ابو زید بلخی، نظام بلخی، شهید بلخی (ابوالحسن شهید بن حسین جهوادنکی بلخی)، ابوالجیش مظفر بلخی
۲۷. نقش شیعیان افغانستان در آفرینش و گسترش علوم اسلامی در عصر تیموریان
۲۸. نقش شیعیان افغانستان در آفرینش و گسترش علوم اسلامی در عصر غزنویان
۲۹. نقش شیعیان افغانستان در آفرینش و گسترش علوم اسلامی در دوران معاصر
۳۰. آثار و بناهای خاص شیعیان افغانستان
۳۱. نقش شیعیان در هنر، ادبیات و معماری افغانستان
۳۲. نقش علمی، فرهنگی و تمدنی شیعیان بلخ
۳۳. نقش علمی، فرهنگی و تمدنی شیعیان هرات
۳۴. نقش علمی، فرهنگی و تمدنی شیعیان غزنین
۳۵. نقش علمی، فرهنگی و تمدنی شیعیان کابل
۳۶. نقش علمی، فرهنگی و تمدنی شیعیان بَست
۳۷. نقش شاعران شیعه افغانستانی در گسترش شعر پارسی
۳۸. نقش رسانه‌ای شیعیان در گسترش علوم و معارف دینی
۳۹. نقش واعظان شیعه در حفظ و گسترش معارف اسلامی
۴۰. تأثیر فرقه‌های شیعی در گسترش علوم اسلامی
۴۱. نقش علمای مجاهد شیعه در مبارزه با فرقه‌های انحرافی و استعمار

۴۲. حوزه‌های علمیه و مراکز فرهنگی شیعیان افغانستان
۴۳. نقش زنان شیعه در گسترش علوم اسلامی
۴۴. نقش عالمان شیعی مهاجر در گسترش علوم اسلامی در کشورهای دیگر
۴۵. هنرمندان بزرگ شیعه افغانستان (خوشنویس، نقاش و...)
۴۶. نقش عالمان شیعی افغانستان در حوزه علمی نجف
۴۷. نقش عالمان شیعی افغانستان در حوزه علمی قم
۴۸. نقش عالمان شیعی افغانستان در حوزه علمی مشهد مقدس
۴۹. نقش عالمان شیعی افغانستان در حوزه علمی دمشق
۵۰. نقش عالمان شیعی در تأسیس مراکز علمی
۵۱. معرفی برخی از شخصیت‌های علمی شیعه از افغانستان.
۵۲. نقش علمای شیعه در حفظ وحدت و مبارزه با استعمار و اشغالگران افغانستان

ج) سودان

- ۱- نقش شیعه در تحقق تمدن اسلامی در سودان
- ۲- معرفی نسخه‌های خطی شیعی در کتابخانه‌های سودان
- ۳- معرفی علمای شیعه فعلی سودان

د) آذربایجان

۱. شیخ صدرا بادکوبه‌ای (دارای آثار خطی در زمینه فلسفه و کلام)
۲. معرفی شخصیت‌های علمی شیعه آذربایجان، همچون: سید حسین بادکوبه‌ای (در زمینه فلسفه و کلام و فقه و اصول) - آیت‌الله محمدحسین غروی اصفهانی (کمپانی) - آیت‌الله محمد امین بادکوبه‌ای - آیت‌الله عبدالکریم بادکوبه‌ای
۳. دانشمندان شیعه آذربایجان در حوزه علوم طبیعی
- پزشکی: شیخ الاسالم حکیم‌زاده - آیت‌الله شیخ علی بادکوبه‌ای

- فیزیک، ریاضیات، نجوم: سید حسین میر موسم زاده
- جامعه‌شناسی: میرزا محمد رحیم بادکوبه‌ای (کتاب عزت دیروز ذلت امروز)
- جغرافیا: عبدالرشید ابن صالح بادکوبه‌ای (تلخیص الآثار)
- ۴. عالمان شهید آذربایجان
- ۵. مراکز علمی فرهنگی آذربایجان

ه) مراکش

- معرفی شخصیت‌های شیعهٔ مراکش، همچون: ابو عبدالله شیعی (از علمای شیعی و مؤسس دولت فاطمی الجزایر) - پسرش معزالدین، مؤسس فاطمیون مصر - البونی (قرن هفتم) صاحب کتاب الشمس المعارف الکبری در علوم غریبه - سید عبدالعزیز احمد بن صدیق الحسنی الغماری المغربی - عبدالقادر (عارف و مجتهد)

و) لبنان

۱. نقش علمای شیعه در پیدایش، گسترش، شکوفایی و حفظ علوم اسلامی
۲. نقش علمای شیعه در مبارزات (انحرافات، سیاسی، ضداستعمار، فرقه‌ها)
۳. آثار علمی دانشمندان شیعهٔ لبنان
۴. حوزه‌های علمیهٔ شیعهٔ لبنان
۵. نقش زنان دانشمند شیعهٔ لبنان
۶. نقش علمای شیعهٔ مهاجر (از لبنان به سایر نقاط دنیا، از سایر نقاط دنیا به لبنان)
۷. علمای شیعهٔ شهید لبنان
۸. صحابه و تابعان در لبنان
۹. مراکز علمی - فرهنگی شیعه (کتابخانه، پژوهشگاه، دانشکده، مؤسسه و نشریه) و فعالیت‌های مجازی و مجلات
۱۰. نسخ خطی شیعه در لبنان

تذکر: در مورد کشورهای دیگر اسلامی (بحرین، عربستان، کویت و ...) و غیر اسلامی (اسپانیا، انگلستان و ...) موضوعات مشابه موضوعات فوق قابل بررسی و ارائه مقاله است.

ز) شمال آفریقا

۱. نقش صحابه و تابعین در گسترش علوم و تمدن اسلامی در شمال آفریقا (با تاکید بر تشیع)
۲. نقش ادرسیان در توسعه و گسترش علوم و تمدن اسلامی در شمال آفریقا
۳. نقش خاندان های علمی محب اهل بیت (ع) در گسترش علوم اسلامی در مراکش
۴. نقش محبان اهل بیت (ع) در گسترش علوم و تمدن اسلامی در الجزایر
۵. نقش محبان اهل بیت (ع) در گسترش علوم و تمدن اسلامی در مصر
۶. نقش محبان اهل بیت (ع) در گسترش علوم و تمدن اسلامی در تونس
۷. علما و آثار و حوزه های علمی شیعه در شمال آفریقا
۸. حفاظ و قراء شیعی در شمال آفریقا
۹. بانوان دانشمند شیعه در شمال آفریقا مؤثر در گسترش علوم اسلامی
۱۰. نقش سید جمال الدین اسدآبادی در گسترش علوم و حرکت های اجتماعی در مصر و شمال آفریقا
۱۱. نقش فاطمیان در توسعه و گسترش علوم و تمدن اسلامی در شمال آفریقا

ح) یمن

۱. نقش امام علی (ع) ، صحابه و تابعان اهل بیت (ع) در گسترش علوم اسلامی در یمن
۲. نهج البلاغه در بین علمای یمن (نسخ - شروح و ...) و تأثیر آن در گسترش علوم اسلامی

۳. مفسران و تفاسیر شیعه در یمن مؤثر در گسترش علوم اسلامی
۴. کتب ادعیه و زیارات در زیدیه (صحیفه سجاده، زیارت امام حسین (ع)، زیارت امام رضا (ع))، مقاتل امام حسین در کتب زیدیه مؤثر در گسترش علوم اسلامی
۵. محدثان و کتب حدیث در یمن مؤثر در گسترش علوم اسلامی
۶. بانوان دانشمند شیعه در یمن مؤثر در گسترش علوم اسلامی
۷. نقش ادیبان شیعه در گسترش ادبیات در یمن
۸. حافظان و قراء یمن
۹. نقش علما شیعه یمن در حفظ وحدت کشور و مبارزه با استعمار و انحراف (با تاکید بر حوثی ها)
۱۰. مشترکات کلامی زیدیه و شیعه اثنی عشری و تأثیر آن در گسترش علم کلام در یمن

ط) سوریه

۱. نقش امام سجاد و حضرت زینب و صحابه اهل بیت در گسترش علوم شیعی در سوریه
۲. نقش علمای شیعه در علوم قرآن و حدیث در سوریه
۳. بانوان دانشمند شیعه در سوریه مؤثر در گسترش علوم اسلامی
۴. حفاظ و قراء شیعه در سوریه
۵. نقش علمای شیعه مهاجر سوریه در گسترش علوم
۶. شخصیت ها و آثار علمی شیعه در سوریه ۱- دکتر اسعد الحکیم (پزشک و ادیب) ۲. ادیب التقی ۳. سعید حیدر
۷. نقش امام علی (ع)، صحابه و تابعان اهل بیت (ع) در گسترش علوم اسلامی در یمن

۸. نهج البلاغه در بین علمای یمن (نسخ - شروح و ...) و تأثیر آن در گسترش علوم اسلامی
۹. مفسران و تفاسیر شیعه در یمن مؤثر در گسترش علوم اسلامی
۱۰. کتب ادعیه و زیارات در زیدیه (صحیفه سجادیه، زیارت امام حسین (ع)، زیارت امام رضا (ع))، مقاتل امام حسین در کتب زیدیه مؤثر در گسترش علوم اسلامی
۱۱. محدثان و کتب حدیث در یمن مؤثر در گسترش علوم اسلامی
۱۲. بانوان دانشمند شیعه در یمن مؤثر در گسترش علوم اسلامی
۱۳. نقش ادیبان شیعه در گسترش ادبیات در یمن
۱۴. حافظان و قراء یمن
۱۵. نقش علما شیعه یمن در حفظ وحدت کشور و مبارزه با استعمار و انحراف (با تاکید بر حوثی ها)
۱۶. مشترکات کلامی زیدیه و شیعه اثنی عشری و تأثیر آن در گسترش علم کلام در یمن

ی) عربستان

۱. نقش علمای شیعه مهاجر عربستان در گسترش علوم اسلامی
۲. نقش علمای شیعه عربستان در ادبیات حجاز (شعر و ...)
۳. بانوان دانشمند شیعه عربستان مؤثر در گسترش علوم اسلامی
۴. نقش حضور ائمه اهل بیت (ع) و اصحاب ائمه در گسترش علوم اسلامی در حجاز

ک) تایلند

۱. نقش شیخ احمد قمی در گسترش فرهنگ و علوم اسلامی در تایلند

۲. آثار و ترجمه های کتب شیعه در تایلند و تأثیر آن در گسترش علوم اسلامی
۳. تجلی فرهنگ و تمدن شیعه در تایلند
۴. فعالیت های علمی شیعه معاصر در تایلند (مراکز - مدارس - مؤسسات و ...)

ل) بحرین

۱. نقش صحابه پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) در گسترش فرهنگ و علوم اسلامی در بحرین (مثل عمیر و الحجری و ...)
۲. نقش علمای مهاجر بحرین در گسترش علوم اسلامی
۳. حافظان و قاریان شیعه در بحرین
۴. بانوان دانشمند شیعه در بحرین مؤثر در گسترش علوم اسلامی
۵. نقش علمای شیعه بحرین در شعر و ادب عربی
۶. نقش علمای شیعه بحرین در علوم طبیعی و انسانی
۷. نوآوری های علمای شیعه بحرین (با تأکید بر تفسیر البرهان)
۸. تأثیر علمای شیعه بحرین در عالمان مسلمان (بویژه بر حوزه اهل سنت)

م) ترکیه

۱. نقش ارن های خراسان (همچون سادات علوی و ...) در گسترش فرهنگ و علوم شیعی در آناتولی
۲. نقش هفت شاعر بزرگ علوی در گسترش فرهنگ و علوم شیعی در آناتولی
۳. نقش مؤسسه دده ای در گسترش فرهنگ و علوم شیعی در آناتولی
۴. تأثیر فرهنگ و علوم شیعی در آموزه های اهل سنت ترکیه بویژه سعید نوری
۵. مترجمان شیعی قرآن به زبان ترکی استانبولی و تأثیر آنها در گسترش علوم

اسلامی

۶. نقش دانشمندان شیعه در گسترش ادبیات ترکی
۷. حافظان و قراء شیعی ترکیه
۸. متون دینی علویان آنا تولی و تأثیر آنها در گسترش علوم اسلامی

ن) اندونزی

۱. حوزه های علمیه شیعه در اندونزی و نقش آنها در گسترش علوم اسلامی
۲. نشانه ها و نماد های شیعی در تاریخ اندونزی (مثل مراسم تابوت و ...)
۳. نقش علمای مهاجر شیعه در گسترش فرهنگ و علوم در اندونزی
۴. حافظان و قراء و فعالیت های قرآنی شیعه در اندونزی
۵. بانوان دانشمند شیعه در اندونزی مؤثر در گسترش علوم اسلامی.
۶. جایگاه عالمان شیعه در معارف عرفانی-فلسفی و علوم انسانی-اسلامی
۷. نقش سادات اندونزی در پیدایش و گسترش علوم اسلامی در اندونزی

۱۳. احیای آثار

الف) موضوعات

۱. معرفی نسخ خطی شیعه در ایران
۲. معرفی نسخ خطی شیعه در هند
۳. معرفی نسخ خطی شیعه در پاکستان
۴. معرفی نسخ خطی شیعه در عراق
۵. معرفی نسخ خطی شیعه در کتابخانه های اروپا و آمریکا
۶. معرفی نسخ خطی شیعه در کشورهای دیگر

ب) کتاب های خاص قابل احیا و نشر

۱. بر صغیر ک اردو مطبوعات (معرفی ۶۵۰۰ اثر از آثار چاپ شده شیعه به زبان اردو - نویسنده: سید حسین عارف نقوی - مؤسسه بر صغیر)

۲. مطلع الانوار (شرح حال علمای امامیه هند و پاکستان - مؤسسه کتاب‌شناسی)
۳. تذکره بی بها (شرح حال علمای امامیه در شبه قاره)
۴. تکمله و تکمله نجوم السماء، نویسنده: میرزا محمد مهدی لکنوی کشمیری)
۵. الشیعة الامامیه و نشئة العلوم الاسلامیه
۶. تاریخ شیعیان هند (فعالیت‌های علمی آن‌ها - نویسنده: اطهر عباس علوی)
۷. تذکره مجید (شرح حال قاضی نور الله - اردو و انگلیسی)
۸. سوانح قاسمی (شرح حال سید ابوالقاسم لاهوری)
۹. تذکره ناصر المله (شرح حال ناصر حسین)
۱۰. قول جلی فی احوال مفتی قلی (شرح حال پدر میر حامد حسین)
۱۱. تجلیات (میرزا محمد هادی لکنوی کشمیری)

تذکره: کنگره آمادگی دارد که از احیای آثار ارزشمند در زمینه علوم اسلامی شیعه (در صورتی که مورد تصویب کمیته احیای آثار قرار گیرد) به صورت مناسب حمایت کند و از معرفی آثار در این زمینه استقبال می‌کند.

۱۴. کمیته بانوان

- ۱- نقش بانوان شیعه در ایجاد و توسعه علوم مثل: علوم قرآن و تفسیر-فقه-کلام-عرفان-فلسفه و....
- ۲- نقش های علمی محول و محقق زنان شیعه در صدر اسلام
- ۴- مشایخ زن محدثان شیعه (بانوروی دشتی؛ بانوامین و...)
- ۴- گونه شناسی روایات منقول بانوان شیعه
- ۵- نقش بانوان شیعه در پالایش اسرئیلیات و احادیث موضوعه
- ۶- نقش بانوان شیعه در توسعه دانش های حدیثی

- ۷- نقش بانوان شیعه در گسترش دانش حدیث (علم الحدیث- فقه حدیث- تاریخ حدیث- نقد الحدیث- غریب الحدیث)
- ۸- گرایش های تفسیری بانوان تفسرگر شیعه
- ۹- نقش زنان خاندان عصمت در بنیان گذاری و گسترش علوم
- ۱۰- نقش بانوان شیعه عصر نص در گسترش علوم اسلامی
- ۱۱- نقش تاثیر حضور حضرت معصومه (س) در رقم درپیدایش و گسترش علوم اسلامی
- ۱۲- نقش بانوان در بسط و گسترش علوم پس از انقلاب اسلامی
- ۱۳- نقش حاکمان زن شیعه در گسترش علوم
- ۱۴- نقش زنان شیعه در دانش تاریخ نگاری (انساب- جغرافیا- صحابه نگاری- سیره نگاری)
- ۱۵- نقش بانوان شیعه در احیای میراث مکتوب شیعه (شخص محور- تألیف محور) ارتقای حضور علمی بانوان در سده های اخیر
- ۱۶- پرسش های صحابیات شیعی و نقش آن در گسترش علوم اسلامی
- ۱۷- عرصه های بروز و ظهور علمی بانوان شیعه
- ۱۸- نقش مادران و همسران علمای شیعه در گسترش علوم
- ۱۹- نقش محدثات شیعه در گزارش احادیث نبوی در منابع اهل سنت
- ۲۰- نقش بانوان در تبیین آموزه های اختصاصی شیعه
- ۲۱- بانوان مهدی یاور و نقش آنان در گسترش اندیشه مهدویت
- ۲۲- نقش بانوان شیعه در پرورش عرفای شیعه
- ۲۳- نقش بانوان عارف شیعه در میارزه با عرفان های کاذب
- ۲۴- نقش بانوان شیعه در ارتقابخشی آثار علمی شیعه
- ۲۵- مواجهات علمی بانوان شیعه در مقابله بانظریات فمینیستی

- ۲۶- بررسی نوآوری های علمی بانوان شیعه در گسترده تاریخ
- ۲۷- تصویر بانوان شیعه در دائره المعارف های اسلامی و غیر اسلامی
- ۲۸- تأثیر ابداعات روشی بانوان شیعه در پیدایش و گسترش علوم
- ۲۹- نقش بانوان شیعه در تأثیر گذاری علمی بر غیر مسلمانان
- ۳۰- بانوان نویسنده شیعه
- ۳۱- بانوان مجتهد
- ۳۲- بانوان عالم شهید
- ۳۳- بانوان احیاگر مکتوبات شیعه
- ۳۴- بانوان تعلیقه و حاشیه نویس شیعه
- ۳۵- محدثات شیعه
- ۳۶- جایگاه محدثات شیعه در مصادر رجالی فریقین
- ۳۷- نقش بانوان شیعه در عالم پروری
- ۳۸- مبانی و روش های تفسیری بانو امین
- ۳۹- بانوان عارف شیعه
- ۴۰- بانوان نام آور هنرمند شیعه
- ۴۱- بانوان دانشمند شیعه
- ۴۲- نقش بانوان شیعه در ایجاد و توسعه مراکز علمی-فرهنگی
- ۴۳- نقش زنان واقف در گسترش علوم اسلامی
- ۴۴- مراکز علمی حوزوی بانوان شیعه
- ۴۵- مراکز علمی دانشگاهی بانوان شیعه
- ۴۶- کتابخانه های بانوان شیعه
- ۴۷- پژوهشگاههای بانوان شیعه
- ۴۸- گونه شناسی فعالیت های بانوان فرهیخته شیعه در پاسداشت معارف اسلامی

- ۴۹- نقش رسانه ای بانوان در گسترش علوم اسلامی
- ۵۰- عرصه های فعالیت علمی بانوان در فضای مجازی
- ۵۱- فعالیت های علمی نوآمد بانوان شیعه (نانو، هسته ای، سلول های بنیادی و...)
- ۵۲- فعالیت قرآنی بانوان شیعه در عصر حاضر (مراکز، رشته ها، مجلات، سایت ها و...)
- ۵۳- فعالیت های فقهی و اصولی بانوان شیعه در عصر حاضر (مراکز، رشته ها، مجلات، سایت ها و...)
- ۵۴- فعالیت های کلامی بانوان شیعه در عصر حاضر (مراکز، رشته ها، مجلات، سایت ها و...)
- ۵۵- بانوان شیعه و عرصه های هنر اسلامی
- ۵۶- نقش بانوان هنرمند در انتقال معارف اسلامی
- ۵۷- سفرنامه نویسی های بانوان و نقش آن در گسترش تاریخ اجتماعی مسلمین
- ۵۸- بانوان شاعر و ادیب شیعه در گسترده تاریخ
- ۵۹- آثار مهم تربیتی و اخلاقی بانوان شیعه
- ۶۰- آثار مهم سیاسی و اجتماعی بانوان شیعه
- ۶۱- آثار مهم عرفانی بانوان شیعه
- ۵۲- آثار مهم مدیریتی بانوان شیعه
- ۶۳- مآخذ شناسی توصیفی بانوان در عرصه های مختلف علوم
- ۶۴- نقش بانوان شیعه در توسعه ترجمه قرآن کریم به زبانهای مختلف
- ۶۵- بررسی فعالیت بانوان شیعه در عرصه ترجمه آثار اسلامی
- ۶۶- استعمارستیزی بانوان دانشمند شیعه در گسترده تاریخ
- ۶۷- نقش بانوان شیعه نخبه در جوامع بین الملل
- ۶۸- نقش بانوان دانشمند در تحولات اجتماعی سیاسی (انقلاب اسلامی-بیداری اسلامی)

- ۶۹- نقش بانوان شهید در گسترش علوم اسلامی
- ۷۰- بررسی حضور اجتماعی بانوان شیعه و نقش آن در گسترش علوم اجتماعی
- ۷۱- روش های مواجهه بانوان شیعه با خرافات و باورهای غیردینی
- ۷۲- طرق تحمل و ادای حدیث محدثات شیعه
- ۷۳- زنان عالم و مطالعات تطبیقی (بین الادیان-بین رشته ای)

شیوه‌نامه‌های نگارش مقالات و کتب

الف: شیوه‌نامه‌های شکلی مقاله‌های کنگره بین‌المللی نقش شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی

- ۱- هر مقاله، دارای: عنوان، نام و نام خانوادگی نویسنده یا نویسندگان به همراه رتبه علمی، چکیده (میان ۲۰۰ تا ۳۰۰ کلمه)، کلیدواژه‌ها (میان ۴ تا ۶ واژه)، مقدمه، مفهوم‌شناسی، مباحث اصلی، نتیجه‌گیری و منابع است که در حدود ۲۰ صفحه و ۶۰۰۰ (شش هزار) واژه، نگارش می‌شود.
- ۲- مقاله، دارای سؤال اصلی، پاسخ مناسب به آن و همچنین منابع متنوع و اصلی باشد.
- ۳- مقاله، جدید بوده و نباید در جای دیگر، چاپ یا ارائه شده باشد.
- ۴- مقاله می‌تواند به یکی از زبان‌های: فارسی، عربی، انگلیسی و یا اردو، با رعایت قواعد نگارشی و ویرایشی، نوشته شود.
- ۵- مقاله، در محیط ورد (word) با سایز «A ۴» و حالت نرمال «Normal» فاصله یک سانتیمتری میان سطرها (با حالت سینگل: Single) و سایز قلم ۱۴ نگارش شود.
- ۶- در مقاله فارسی، متن اصلی مقاله با فونت لوتوس (Lotus) و سایز ۱۴ و عنوان و سرفصل‌های مقاله با فونت آی آر تیترا (IRTitr) و سایز ۱۴ و متن عربی، با فونت بدر (Badr) و سایز ۱۴ نوشته شود.

- ۷- در مقاله عربی، متن مقاله با فونت بدر (Badr) و سایز ۱۴ و عنوان و سرفصل‌های مقاله، با فونت آی آر تیترا (IRTitr) و سایز ۱۴ نوشته شود.
- ۸- در مقاله انگلیسی و متون انگلیسی، از فونت ماکروسافت تای لی (Microsoft Tai Le) استفاده شود.
- ۹- ارجاعات، به صورت پاورقی در هر صفحه باشد و در کتاب، نام خانوادگی نویسنده یا نویسندگان، نام اثر، شماره جلد و شماره صفحه (با فاصله ویرگول)، نوشته شود. (مانند: ۱. کلینی، محمد، الکافی، ج ۱، ص ۲). و در نشریات، نام خانوادگی نویسنده یا نویسندگان، نام مقاله، نام نشریه، شماره نشریه و صفحه نوشته شود. (مانند: حبیبی، میزان تأثیر اخلاق در بهبود جامعه، مجله جامعه‌شناسی، ش ۲، ص ۱۳).
- ۱۰- آیات، احادیث و نقل قول‌ها، در داخل گیومه «» قرار گرفته و ارجاع داده شود. (مثال برای آیات: بقره: ۱۲۳/۲).
- ۱۱- واژه‌هایی که با زبان متن اصلی مقاله، هماهنگ نیست، تا حد امکان، در پاورقی ذکر شود. به عنوان مثال، واژه‌های لاتینی، در مقاله‌ای که به زبان فارسی است، در پاورقی ذکر شود.
- ۱۲- در ذکر منابع، ابتدا منابع هم‌زبان با متن اصلی مقاله و سپس، منابع دیگر زبان‌ها، ذکر شود. به عنوان مثال، در مقاله فارسی، ابتدا منابع فارسی، سپس منابع عربی و سپس، منابع لاتینی و در مقاله عربی، ابتدا منابع عربی، سپس منابع فارسی و سپس منابع لاتینی و در مقاله لاتینی، ابتدا منابع لاتینی، سپس منابع فارسی و سپس منابع عربی ذکر شود.
- برای کتاب: نام خانوادگی، نام، نام اثر، نام مترجم (در صورت وجود)، شهر انتشار: ناشر، سال نشر، ویرایش، شماره چاپ.
- برای نشریات: نام خانوادگی، نام، نام مقاله، نام نشریه، نام مترجم (در صورت وجود)، شماره نشریه، زمان نشر، صفحه ... تا صفحه ... .

ب: شیوه‌نامهک محتوایی مقاله‌ها و کتاب‌های کنگره بین‌المللی نقش شیعه در پیدایش و گسترش علوم اسلامی

۱- از آن جا که هدف اساسی کنگره، معرفی اثباتی فعالیت‌های شیعه است، بنابراین رعایت حساسیت‌های مذهبی و ملیتی در موسوعه، لازم است و در راستای سیاست تقریب و وحدت مسلمانان، از توهین و تحریک مخالفان، به طور جدی، پرهیز شود.

۲- گستره کنگره، جهانی است. بنابراین به شبهات مخالفان و مستشرقان توجه شود؛ ولی تا حد امکان، از نام بردن و مواجهه مستقیم، پرهیز شود و آداب نقد و بهداشت قلم، رعایت شود.

۳- در صورت استفاده از آیات و روایات، مناسب است از یک فونت و ترجمه قرآن حضرت آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی (مد ظله) در کل کتاب، استفاده شود.

۴- زبان کنگره علمی است. بنابراین در مقالات کنگره، لازم است گزارش مستند همراه تحلیل، مورد توجه قرار گیرد و از زبان محاوره‌ای، عرفی، تفنن‌های ادبی و شاعرانه و اصطلاحات نامأنوس و چندپهلوی پرهیز شود.

تذکر: در مورد زبان مقالات کنگره، در عین اتقان علمی، سادگی و روانی و اختصار رعایت شود.

۵- انتساب سخن و عقیده به هر شخصی با مراجعه به منابع معتبر دست اول و اصلی، بدون واسطه انجام گیرد.

۶- شخصیت‌ها و کتاب‌هایی شیعه شمرده می‌شوند که مشهور به تشیع هستند یا قرینه قطعی بر تشیع آن‌ها وجود دارد.

۷- در معرفی اشخاص و آثار هر رشته علمی به شخصیت‌ها و کتاب‌های مشهور توجه ویژه شود و در مورد اشخاص و آثار غیر مشهور، فقط نام آن‌ها ذکر شود و به

- منابع مربوط ارجاع داده شود یا در موارد ضروری، در یک خط ذکر شود. (معیار این بند در هر کمیته به صورت خاص تعریف می شود)
- ۸- برای معرفی شخصیت ها یا هر اثر، حجم یک صفحه کافی است و در موارد ضروری، دو صفحه شود و از سیستم ارجاع، استفاده شود.
- تبصره: در مورد شخصیت ها و آثار خاص یا موافقت مدیر کمیته صفحات زیادتر یا مقاله خاص اختصاص یابد.
- ۹- در معرفی اشخاص به بُعد علمی آنها توجه بیشتر شود و آثار مهم آنها به مقاله یا کتاب مربوط خاص در کنگره ارجاع شود.
- ۱۰- در معرفی آثار علمی، به مشخصات ظاهری و مختصات نسخه خطی یا چاپی (در یک عبارت کوتاه) توجه گردد؛ ولی بیشتر به محتوا و روش و تأثیرگذاری آن در فرایند علم، توجه داده شود.
- ۱۱- استفاده کلی از آثار موجود یا تکمیل آثار موجود (با اجازه مؤلف و موافقت مدیر کمیته) و ذکر منبع در کنگره، بلامانع است.
- ۱۲- در مقالات فعالیت های علمی، مراکز آموزشی و پژوهشی حوزوی و دانشگاهی، پایگاه ها، نرم افزارهای معتبر و مشهور، کتابخانه های تخصصی، نشریات، ناشران مهم و ... معرفی شوند.
- ۱۳- محتوای مقاله، به صورت موضوعی دسته بندی می شود؛ ولی در هر مبحث، رعایت سیر تاریخی آن ضروری است. (فهرست الفبایی در پایان هر جلد، توسط خود کنگره زده خواهد شد)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

فصل سوم

فعالیت‌ها و برونداد

کنگره

آثار و برونداد کنگره که قابل پیش‌بینی است عبارت است از:

الف: آثار مکتوب و مجازی

۱- موسوعه موضوعی:

حدود ۲۰ جلد کتاب‌های موضوعی درباره شخصیت‌ها، کتاب‌ها، و فعالیت‌های علمی در هر حوزه تخصصی علوم اسلامی

۲- مقالات سفارشی:

بیش از ۲۰۰ مقاله در حوزه علوم اسلامی که توسط صاحب‌نظران هر حوزه نگارش می‌شود.

۳- مجموعه مقالات:

حدود ۱۰ جلد پیش‌بینی می‌شود.

۴- احیای آثار:

حدود ۵ جلد از کتب خطی ارزشمند شیعه در علوم اسلامی تحقیق و منتشر می‌شود.

۵- منبع‌شناسی

الف: منبع‌شناسی علوم شیعه در زبان فارسی (اعم از کتاب‌ها، مقالات، پایگاه‌های مجازی، نرم افزارها و ...)
 ب: منبع‌شناسی علوم شیعه در غرب

۶- ترجمه آثار کنگره

حداقل به سه زبان عربی، اردو و انگلیسی (حدود ۱۰ جلد)

۷- خبرنامه‌های کنگره (۴ مورد)

۸- منشور کنگره (نوشتار حاضر) به چند زبان

۹- سایت کنگره به چهار زبان

به نشانی :

www.shia-congress.com

www.shia-congress.ir

۱۰- نرم‌افزار آثار کنگره**ب: پیش‌نشست‌های کنگره**

یک (پیش‌نشست‌های خارج کشور:

۱- عراق (در شهر کربلا و نجف، ۲ مورد)

۲- لبنان (در شهر بیروت)

۳- پاکستان (اسلام‌آباد)

۴- هند (دهلی - لکنهو، ۲ مورد)

۵- افغانستان (کابل، ۱ مورد)

۶- آذربایجان (۱ مورد)

۷- و ...

دو) پیش‌نشست‌های داخل کشور

- ۱- مشهد (حوزه علمی مشهد - دانشگاه رضوی، جامعه المصطفی)
  - ۲- اصفهان (حوزه علمی - دانشگاه معارف قرآن و عترت، جامعه المصطفی)
  - ۳- تبریز (حوزه علمی)
  - ۴- شیراز (حوزه علمی)
  - ۵- اهواز (حوزه علمی)
  - ۶- رشت (حوزه علمی)
  - ۷- ساری (حوزه علمی)
  - ۸- اردبیل (حوزه علمی)
  - ۹- تهران (حوزه علمی، دانشگاه امام صادق علیه السلام)
  - ۱۰- قم (دارالولایه برای سه مرکز تخصصی تفسیر - مرکز تخصصی حدیث - دانشگاه باقرالعلوم - دارالحدیث - جامعه المصطفی)
- تذکر: پیش‌نشست‌های فوق براساس پیشنهادات مراکز، قابل افزایش و تغییر است.

سه) پیش‌نشست‌های برگزار شده کنگره:

ردیف	عنوان نشست	مکان	زمان	سخنران
۱	نقش دانشمندان شیعه در گسترش علوم اسلامی	قم - مرکز تخصصی شیعه شناسی (دارالولایه)	۹۵/۱۲/۸	حجت الاسلام و المسلمین دکتر رضایی اصفهانی
۲	تأثیر کلام شیعه بر مذاهب کلامی	قم - موسسه دارالاعلام لمدرسه اهل البیت (دارالولایه)	۹۵/۱۲/۹	حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمد حسن زمانی
۳	نقش صحابیان شیعی پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) در پایه‌گذاری و گسترش دانش تفسیر	قم - مرکز تخصصی تفسیر و علوم قرآن (مدرسه علمیه امام کاظم (ع))	۹۵/۱۲/۱۷	حجت الاسلام و المسلمین دکتر علوی مهر
۴	نقش اهل بیت (ع) در پیدایش علوم اسلامی	قم - مرکز فقهی ائمه اطهار (ع)	۹۵/۱۲/۱۷	حجت الاسلام و المسلمین دکتر رضایی اصفهانی
۵	نقش اهل بیت (ع)، عالمان و دانشمندان شیعه در گسترش علوم اسلامی	هند - شهر حیدرآباد	۱۳۹۵/۱۲/۲۵	حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمد حسن زمانی
۶	شیعه پایه‌گذار علوم اسلامی	قم - مجتمع امام خمینی (ره)	۱۳۹۶/۱/۱۹	حجت الاسلام دکتر رضایی اصفلهانی و دکتر محمودی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

فصل چهارم اطلاعات جانبی

۱. پایگاه چهارزبانه کنگره و شیوه ثبت و پیگیری مقالات

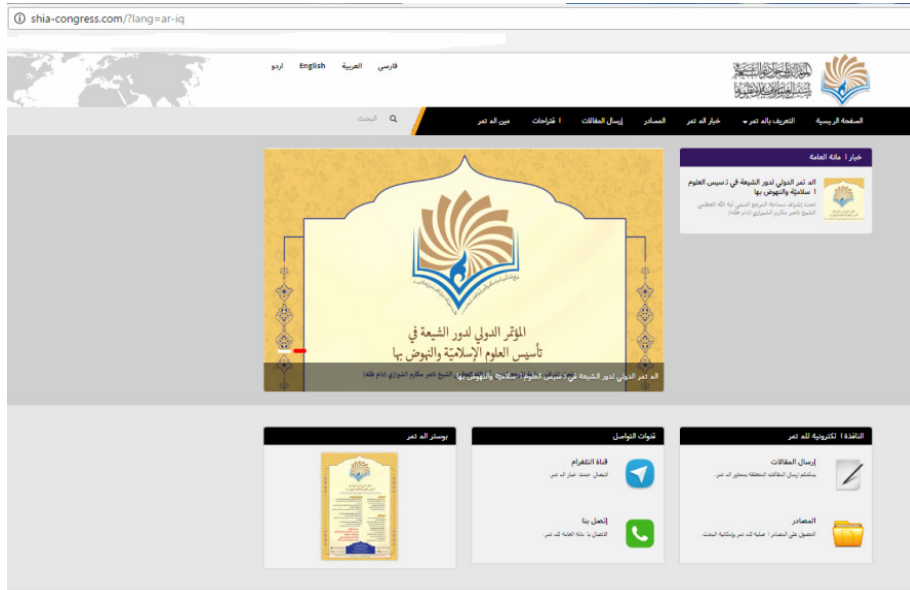
الف: پایگاه فارسی

The screenshot shows the Persian version of the Shia Congress website. At the top, there is a search bar and navigation links for Persian, Arabic, and English. The main header includes the website's logo and a navigation menu with items like 'خانه' (Home), 'معرفی کنگره' (Congress Introduction), 'اخبار کنگره' (Congress News), 'منابع' (Sources), 'ارسال مقاله' (Submit Article), 'پیشنهادهای' (Proposals), and 'دعوت کنگره' (Congress Invitation). The central content area features a large image of a speaker at a podium with a green screen behind him. To the right, there is a sidebar with several news articles, each with a small image and a title. Below the main content, there are three columns of information: 'پوستر کنگره' (Congress Poster), 'کانال ارتباطی' (Communication Channel), and 'نشانه کنفرانسی کنگره' (Congress Conference Sign). The footer contains logos of various Islamic organizations and a navigation bar.

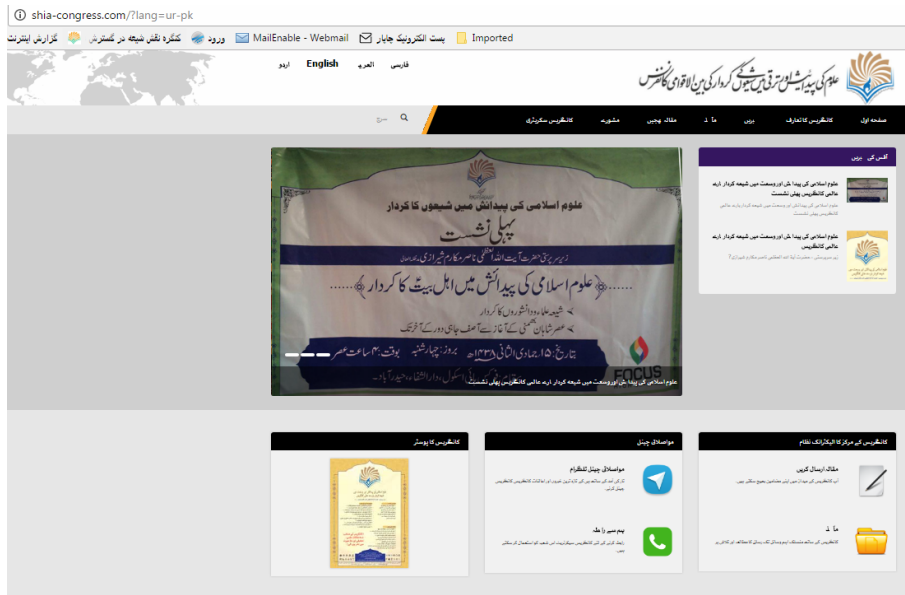
ب: پایگاه عربی

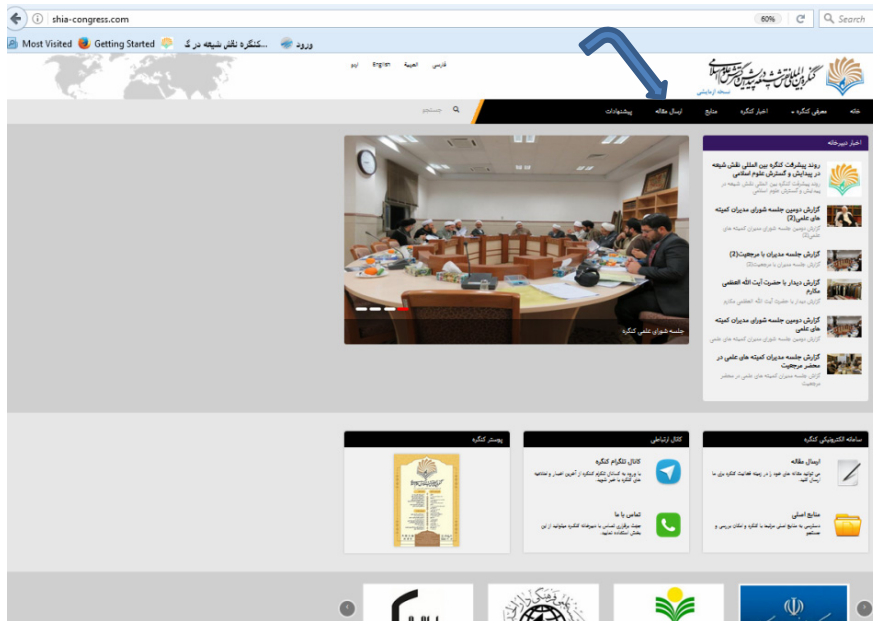
ج: پایگاه انگلیسی

د: پایگاه اردو

ه: شیوه ثبت و پیگیری مقالات:

اول: مراجعه به سایت کنگره به آدرس: www.shia-congress.com

دوم: در نوار ابزار بالا روی قسمت ارسال مقاله کلیک شود.

سوم: در قسمت مشخصات اطلاعات خود را وارد کنید.

ارسال مقاله

می توانید مقاله های خود را در زمینه فعالیت کنگره برای ما ارسال کنید.

- فرمت های قابل قبول برای ارسال مقاله: doc, docx, pdf, png, jpg, gif
- حداکثر حجم مجاز برای ارسال فایل 2 مگابایت می باشد.

نام

نام خانوادگی

نام پدر

عنوان

شماره پاسپورت (در صورت غیر ایرانی بودن)

شماره شناسنامه

شماره کارت ملی

تاریخ تولد

وضعیت تاهل

مجرد

چهارم: بعد از وارد کردن اطلاعات و پیوست کردن فایل مقاله، روی گزینه ثبت کلیک کنید تا مشخصات شما ثبت شده و سیستم یک کد مقاله برای شما اختصاص دهد.

شماره تلفن منزل

شماره تلفن همراه

ایمیل

عنوان مقاله

چکیده مقاله

ارسال رزومه

ارسال مقاله کامل

ارسال عکس پرسنلی

ثبت

No file selected.

No file selected.

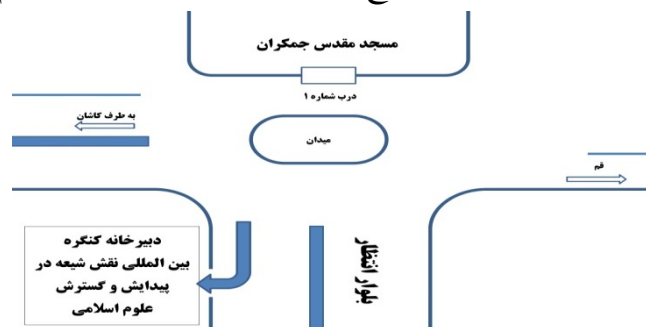
No file selected.

پنجم: در مراحل بعد و مراجعات بعدی از طریق صفحه شخصی و کد پیگیری

داده شده می توانید از وضعیت مقاله خود اطلاع پیدا کنید.

۲. نشانی کنگره

ق.م: جمکران - ابتدای بلوار انتظار - مجتمع علمی دارالولایه - ساختمان دارالاعلام - طبقه اول

شیوه‌های ارتباط با کنگره

۱- سایت: www.shia-congress.com ۲- ایمیل: info@shia-congress.com

۳- نمابر: ۰۲۵۳۷۲۵۵۸۶۹ ۴- نامه

۵- تلفن: ۰۲۵۳۷۲۵۵۸۵۳

۶- حضوری (صبح ۱۲ - ۸ و عصر ۲۱ - ۱۶) به آدرس فوق

۷- پیام‌گذاری برای مسئولان و مدیران کنگره در سایت

تذکر: از دیدگاه‌ها، پیشنهادات و نظرات شما استقبال می‌کنیم.

مرجع عالیقدر جهان تشیع حضرت آیت الله مکارم شیرازی ^{دامت برکاته}

یقین داشته باشید که (این کنگره) محصولی خواهد داشت که مطلوب امام زمان (ارواحنا فداه) خواهد بود. و من تاکنون کاری اینگونه عظیم (کنگره) در مورد شیعه سراغ ندارم.

آیت الله مقتدایی ^(دامت برکاته)

رئیس شورای عالی حوزه‌های علمیه و نایب
رئیس جامعه مدرسین

«ما هم از تشکیل چنین کنگره‌ای تشکر می‌کنیم. امیدوارم این ابداع آیت الله مکارم شیرازی ^(دامت برکاته) شیعه را در سطح جهان سربلند کند و به دیگران ثابت بشود که شیعه در تمام زمینه‌ها پیشرو بوده و هست و عملاً هم نشان داده شود».

آیت الله اعرافی ^(زید عزه)

مدیر حوزه‌های علمیه و رئیس جامعه المصطفی العالمیه
ما هم به سهم خودمان از حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی ^(دامت برکاته) سپاس گزار هستیم و ان شاء الله با برگزاری این کنگره آینده درخشانی در پیش رو خواهد بود.